

Submitted: August 2016
Revised: November 2016
Accepted: December 2016

İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME TEKNİKLERİNDEN ÖTBB TEKNİĞİYLE İŞLENEN İNGİLİZCE DERSİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ¹

Şefik KARTAL² ve Ramazan ÖZBEK³

Özet

Bu çalışmanın amacı işbirlikli Öğrenme tekniklerinden Öğrenci Takımları-Başarı Bölümleri (ÖTBB) tekniğiyle ders işlenmesi sonucunda öğrencilerin işbirlikli öğrenmeye ilişkin görüşlerini belirlemektir. Çalışma, Nevşehir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümü Alt Orta (Pre-Intermediate) seviyede İngilizce eğitimi alan 2. sınıf öğrencilerinden toplam 25 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamına alınan konular çalışma grubunda İşbirlikli Öğrenme Tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenmiş, çalışma haftada 5 ders saati olmak üzere 8 hafta sürmüştür. Çalışma grubundaki öğrencilerin İşbirlikli Öğrenme yöntemine ilişkin görüşleri ile ilgili verileri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen "Açık Uçlu Yazılı Anket" kullanılmıştır. Öğrencilerin verdikleri yanıtlardan İngilizce öğrenmeye ilişkin genel olarak olumlu tutuma sahip oldukları ve İşbirlikli grup çalışmalarında yapılan etkinliklerin öğrencilerin derse yönelik tutumları, akademik başarıları ve kişilerarası ilişkileri üzerinde olumlu etkilerinin olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İngilizce öğretimi, işbirlikli öğrenme, öğrenci takımları-başarı bölümleri tekniği

THE STUDENTS' OPINIONS CONCERNING ENGLISH LESSONS TAUGHT BY USING STAD AS A COOPERATIVE LEARNING TECHNIQUE

Abstract

The purpose of this study is to determine the students' opinions concerning English lessons taught by using Student Teams-Achievement Divisions (STAD) as a Cooperative Learning technique. The research was carried out with 25 students attending Pre-Intermediate level English classes at the second grade at Nevşehir University Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Tourism Business and Hotel Management. The topics covered by the study were taught by using Student Teams-Achievement Divisions (STAD) technique in the study group and the study lasted 8 weeks including 5 teaching hours per week. An "Open-Ended Written Questionnaire" that was developed by the researcher was used in order to gather the views of the students in the study group related to Cooperative Learning Method. It was understood from the responses of the students that they generally had positive attitudes towards learning English and cooperative group work activities had positive effects on the students' attitudes towards the class, their achievements and their interpersonal relationships.

Key words: English language teaching, cooperative learning, student teams-achievement divisions technique

¹ Bu çalışma birinci yazar tarafından ikinci yazarın danışmanlığında hazırlanan doktora tezinin bir bölümünden oluşturulmuş ve 3. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresinde sunulan sözlü bildiri uyarlanmıştır.

² Yrd. Doç. Dr. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, sefik.kartal@gop.edu.tr

³ Yrd. Doç. Dr. İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, ramazan.ozbek@inonu.edu.tr

GİRİŞ

Günümüzde bir bilgi patlaması yaşanmaktadır ve bu nedenle de okulların ders programlarında, metotlarında, zamanlamasında çeşitli değişikliklerin olması kaçınılmaz hale gelmektedir (Ergün, 1996; Merter, Kartal ve Çağlar, 2012). Öğretim programlarının daha esnek, değişken, katılım esaslı ve özlü çerçeve program niteliğinde düzenlenmeleri ve öğrencilerin bireysel yeteneklerini, iletişim becerilerini, ekiple çalışma yeterliğini, sezgi, muhakeme ve hayal gücü yeteneklerini geliştirici çalışmaları içermeleri, öğrenmeyi öğretecek bir şekilde hazırlanmaları önem arz etmektedir (Arslan ve Eraslan, 2003; Merter ve diğerleri, 2012).

Öğrencilerin kendilerine verilen hazır bilgileri içselleştirebilmeleri çok zordur. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin derslerde kendilerine anlatılan konuların % 50'sini birkaç ay içinde unuttukları belirlenmiştir. Hatta en iyi koşullarda dahi kendilerine anlatılan konuların en fazla % 42'sini hatırlayabildikleri görülmüştür (Şentürk, 2008). Çünkü öğrencilerin bu bilgiyle ilgili bir yaşantısı bulunmamaktadır. İnsanların yaşadıkları olayları kolay kolay unutmadıkları ama kendilerine anlatılan olayları daha kolay unuttukları herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Bu durumda öğrencilere öğrenecekleri konular ile ilgili gerçek hayata uygun yaşantı düzenekleri hazırlamak gerekmektedir. Bunu sağlamak için okullar klasik görevleri olan bilgi kazandırma yerine öğrencilerini araştırma yapmaya, öğrendiklerini sınıfta arkadaşları ve öğretmenleri ile paylaşmaya, grup çalışmaları yapmaya, öğrendikleri ile ilgili deneyler, uygulamalar, canlandırmalar yapmaya sevk etmelidir. Bu şekilde öğrenciler öğrenmeye karşı daha fazla ilgi duyacaklar ve öğrenmeden zevk almaya başlayacaklardır. Öğrencilerin öğretim süreci içerisinde pasif olmaları kabul edilemez. Öğrenciler mutlaka aktif olarak bu süreçte bulunmak zorundadırlar. Öğrencinin aktif olması demek öğrencinin düşünmesi, sorgulaması, uygulama yapması ve araştırması anlamına gelmektedir. Öğrencilerin aktif olmaları için en iyi faaliyet grup çalışmalarıdır. Grup çalışmaları öğrenciler arası işbirliğini, ekip çalışmasını ve probleme dayalı eğitimi sağlamaktadır. Bu çalışmalarda öğrenciler öğrenime aktif olarak katılacaklarından zihinsel gelişimleri de hızlanacaktır. Grup çalışmaları öğrencilerin ilgilerinin de artmasına sebep olmakta, kendilerine olan güvenlerini artırmakta ve yeni fikirlerin ortaya çıkmasına da yardımcı olmaktadır. Öğrenciler etkili şekilde yapılan grup çalışmaları sayesinde sosyal hayata daha iyi hazırlanabileceklerdir (Şentürk, 2008).

Açıkgöz (1992) öğrencilerin derse aktif olarak katılmalarını sağlamak için uygulanabilecek grup çalışmalarından birisinin de işbirlikli öğrenme olduğunu ancak her grup çalışmasına işbirlikli öğrenme denilemeyeceğini belirtmiştir. İşbirlikli öğrenme, öğrenenlerin ortak öğrenme hedeflerini gerçekleştirmek için küçük gruplar halinde birlikte çalıştığı, birbirlerinin öğrenmesine yardımcı ettiği ve işbirlikli başarıları için ödüllendirildikleri öğretimsel süreçleri betimlemek için kullanılan bir kavramdır (Ekinci, 2010; Slavin, 1980; Yıldız, 1999). Son yıllarda pek çok eğitimcinin ilgisini çeken işbirlikli öğrenme etkinlikleri hem tüm sınıfa yönelik geleneksel öğretim yöntemlerine hem de bireysel öğretim yöntemlerine seçenek oluşturmaktadır (Ekinci, 2010). Güngör ve Açıkgöz'e (2006) göre işbirlikli öğrenmenin tek etkisi geleneksel eğitimdeki gibi akademik kazanımlar değildir. Geleneksel eğitimde ihmal edilen öğrenme isteği, okuma alışkanlığı, başkalarıyla birlikte çalışma, öz-saygı, liderlik, paylaşma, işbirliği yapma vb. birçok kazanıma işbirlikli öğrenmeyle kolayca ulaşılabilir. Johnson ve Johnson'a (1994) göre bireysel öğrenme durumlarında öğrenciler birbirlerinden bağımsızdırlar ve başarıları kendilerine daha önceden verilmiş bir dizi kıstası yerine getirmedeki kendi performanslarına bağlıdır. Öğrencilerin başarı ya da başarısızlıkları birbirlerini etkilemez. İşbirlikli öğrenme durumlarında ise olumlu amaç bağımlılığı ve bireysel değerlendirilebilirlik söz konusudur. Olumlu amaç bağımlılığı öğrencilerin "birlikte yüzecekleri veya birlikte batacaklarına" inanmalarını gerektirir.

Etkili işbirlikli öğrenme dikkatli planlamaya ve yürütmeye dayalıdır; sadece öğrencileri grup içine koymak öğrenmeyi garantilemez (Duman, 2007; Slavin, 1989). Bir başka deyişle işbirlikli öğrenme öyle düzenlenir ki gruptaki her üye gruptaki diğer üyeler başarmadan kendisinin de başaramayacağını bilir ve bu nedenle diğer arkadaşlarının öğrenmesine yardımcı olur. Sonunda elde edilen başarı tek tek bireylerin katkısıyla elde edilmiş grup başarısıdır (Açıkgöz, 1992; Demirel, 1999; Johnson, Johnson ve Stanne, 2000; Zhang, 2010). Bu yardımlaşmalar sonucunda hem yardım eden hem de yardım alanın faydalanması kaçınılmaz olur. Bu süreç içerisindeki yardımlaşmalar öğrencilere yeni bakış açıları kazandırır ve geliştirir (Doymuş, Şimşek ve Bayrakçeken, 2004).

Bilindiği üzere Türkiye'de ilkokuldan üniversiteye kadar tüm eğitim-öğretim kurumlarında yabancı dil öğretimine önem verilmektedir. Ancak geleneksel dil öğretme alışkanlıkları, yabancı dil öğretimde uygulanan yöntemlerin yetersizliği, uygun öğretim tekniği kullanılmaması, materyallerin, etkinliklerin ya da ölçme ve değerlendirmede yetersizliklerin veya eksikliklerin olması ve bunların doğurduğu yöntemsel hatalar nedeniyle yabancı dil öğretiminde istenen düzeye ulaşılamamıştır (Çelebi, 2006; Gömleksiz ve Elaldı, 2011; Hamurlu ve Murat, 2007). Yapılan çalışmalarda iletişimsel dil öğretimine verdiği önemden dolayı işbirlikli öğrenmenin yabancı dil sınıfında çeşitli avantajlarının olduğu belirtilmektedir. Örneğin, Gillies (2007, akt. Çelik, Aytın ve Bayram, 2013) gruplar içerisinde konuşma pratikleri yapmanın, öğrencilerin yeni düşünce şablonları geliştirmelerini sağlayarak dilin çeşitli yapılarını keşfetmelerine yardımcı olduğunu öne sürmüştür. Aynı şekilde Crandall (1999, akt. Çelik ve diğerleri, 2013) işbirlikli öğrenmenin öğrencinin kaygısını azaltmada, dil öğrenmeye karşı olumlu tutumlar

geliştirmelerini sağlamada ve özsaygı geliştirmelerinde etkili olduğuna işaret etmektedir. Ghaith'e (2003) göre de yabancı dil öğretiminde İşbirlikli Öğrenme, öğrenciler arasında olumlu tutumlar geliştirilmesini, tatmini, grup amaçlarının etkin bir şekilde gerçekleştirilmeye çalışılmasını ve özgüveni sağlamakta ve kaygıyı azaltmaktadır. İşbirlikli öğrenme etkinliklerinin yabancı dil öğretiminde kullanılmasının diğer nedenleri olarak ise etkin katılımı, duygusal desteği ve öğrenciler arasında daha fazla sosyal etkileşimi sağlaması gösterilebilir. Böyle bir öğrenme ortamı yarışmacılığı ve bireyselliği azaltır, bilginin öğrenciler arasında etkin bir şekilde yapılandırılması fırsatını sağlar. Öğretmen merkezli yaklaşımlar dil öğrenimini yeterli düzeyde sağlayamadığından, öğrenci merkezli bir yaklaşım olan işbirlikli öğrenmede grup üyeleri arasındaki etkileşimin öğrencilere yabancı dil becerilerini farklı durumlarda uygulama imkânı sunduğu düşünülmektedir (Wichadee ve Orawiwatnakul, 2012).

Amaç

İşbirlikli öğrenme yönteminin yabancı dil öğretiminde kullanılması ile ilgili olarak öğrenci görüşlerinin alınmasının önemli olduğu düşüncesinden yola çıkarak, bu çalışmada İşbirlikli Öğrenme tekniklerinden Öğrenci Takımları-Başarı Bölümleri (ÖTBB) tekniğiyle işlenen İngilizce derslerine ilişkin öğrenci görüşlerini belirlenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Çalışma, Nevşehir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümü Alt-orta (Pre-Intermediate) seviyede İngilizce eğitimi alan ikinci sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Çalışma araştırmacının kendisi tarafından verilen derslerde haftada beş ders saati olmak üzere sekiz hafta sürmüştür. Çalışmada yer alan öğrencilerin demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Çalışmada Yer Alan Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	11	44
Erkek	14	56
Yaş		
19-20	5	20
21-22	16	64
23-24	4	16

Tablo 1'de görüldüğü üzere çalışma grubunda yer alan öğrencilerin % 44'ü kadın, % 56'sı erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Ayrıca öğrencilerin %84'ünün 22 yaş ve altında oldukları görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin yaş ortalamasının 21,32 olduğu görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada öğrencilerin İşbirlikli öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenen dersler hakkında görüşlerini almak üzere dokuz sorudan oluşan *Açık Uçlu Yazılı Anket* kullanılmıştır. Açık uçlu anket bir dizi standart soru setinden oluşur ve görüşülen kişiler bu sorulara istedikleri tarzda ve öznel olarak yanıt vermekte serbesttir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Anketin hazırlanması sırasında alan yazın taraması yapılmış, benzer çalışmalarda (Arısoy, 2011; Aydın, 2009; Bayat, 2004; Çopur, 2011; Uysal, 2010) kullanılan sorulardan faydalanılarak bir madde havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra ise çalışmada istenen verileri sağlamada yeterli olduğu düşünülen on iki adet sorudan oluşan bir form hazırlanmış ve Eğitim Programları ve Öğretim alanından iki öğretim üyesinin görüşlerine sunulmuştur. Uzmanların yaptığı değerlendirmeler sonucunda formda yer alan sorulardan üçü çıkarılarak anket formuna son hali verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analizde, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunmak amaçlanmaktadır. Bu amaçla elde edilen veriler, sistematik ve açık bir biçimde betimlenerek açıklanır ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). İçerik analizinde ise toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak amaçlanmaktadır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. İçerik analizinde yapılan işlem birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek

ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamak olarak özetlenebilir (Yıldırım ve Şimşek,2013).

Bu bağlamda öğrencilerin Açık Uçlu Yazılı Ankette bulunan sorulara verdikleri yanıtlardan hareketle kodlamalar ve sınıflamalar yapılmıştır. Kodlamaların ardından alt temalara ve oradan da temaya ulaşılmıştır. Bu işlemler gerçekleştirildikten bir hafta sonra kodlamalar tekrar gözden geçirilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Daha sonra ise ortaya çıkan kodlamalar Eğitim Programları ve Öğretim alanından bir öğretim üyesinin görüşüne sunulmuştur. Bu işlemlerin ardından ulaşılan temalara ait kodlama yoğunluğu bilgileri tablolaştırılarak verilmiştir.

Betimsel analiz kullanıldığı bir araştırmada görüşülen bireylerden doğrudan alıntılara yer vermek ve bunlardan yola çıkarak sonuçları açıklamak geçerlik için önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu amaçla, tabloların yorumlanmasında öğrencilerin ifadelerinden doğrudan alıntılar yapılmış ve böylelikle bir dış geçerlilik ölçütü olan *aktarılabirlik* özelliği artırılmaya çalışılmıştır (Yıldırım ve Şimşek,2013). Doğrudan yapılan alıntılarının sonunda alıntının yapıldığı öğrenciye verilmiş olan numara ve öğrencinin cinsiyetini belirten harfler (Erkek için [E], Kadın için [K]) köşeli parantez içinde verilmiştir.

Elde edilen veriler yorumlanırken, ulaşılan sonuçların güvenilirliğini teyit etmek amacıyla aynı konu üzerinde yapılmış başka araştırmaların sonuçlarıyla karşılaştırmalar yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).Son olarak ulaşılan sonuçlar, verilerden çıkarılan anlamlar ve yapılan yorumlar öğrencilerle yapılan bir teyit toplantısında paylaşılmış bunların geçerliğine ilişkin değerlendirme yapılmaları istenmiştir. Katılımcı teyidinin sağlanması ile iç geçerlik ölçütü olan *inandırıcılık* özelliği artırılmaya çalışılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışma grubunda yer alan 25 öğrencinin Açık Uçlu Yazılı Ankette bulunan sorulara verdikleri yanıtların betimsel analize ve içerik analizine tabi tutulmasıyla elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıda sunulmuştur.

İşbirlikli Grup Çalışmalarının Öğrencilerin İngilizce Öğrenmeye Karşı Tutumlarını Ne Yönde Etkilediğine İlişkin Bulgular

Öğrencilere ilk olarak “*İşbirlikli grup çalışmaları İngilizce öğrenmeye karşı tutumunuzu nasıl etkiledi ?*” sorusu sorulmuştur. İngilizce dersinin İşbirlikli Öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenmesinin öğrencilerin İngilizce öğrenmeye karşı tutumlarını nasıl etkilediğine ilişkin görüşleri “İngilizce Öğrenmeye Karşı Tutum” ana teması altında yer almıştır. Bu tema içerisinde iki alt temaya yükleme yapılmıştır. Bu temaya ilişkin kodlamalar ve yükleme sayıları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde “*İngilizce Öğrenmeye Karşı Tutum*” temasına ilişkin ortaya çıkan alt temaların “*Olumlu Tutuma İlişkin Görüşler*” ve “*Olumsuz Tutuma İlişkin Görüşler*” olduğu görülmektedir.

Tablo 2. İşbirlikli Grup Çalışmalarının Öğrencilerin İngilizce Öğrenmeye Karşı Tutumlarına Etkisine İlişkin Görüşler

Tema	f	Alt Temalar	f	Öğrenci Görüşleri	f	
İngilizce Öğrenmeye İlişkin Tutum	38	Olumlu Tutuma İlişkin Görüşler	36	Derse ilgim arttı	6	
				Özgüven kazandım	5	
				Dersi sevmemi sağladı	5	
				Ders eğlenceli geldi	4	
				Öğrenme istekliliğim arttı	3	
				Derse katılma isteğim arttı	3	
				Daha çok çalışmaya başladım	3	
				Derse hazırlanma sorumluluğu hissettim	2	
				Ders daha kolay geldi	2	
				Dersi dinleyiş tarzım değişti	1	
				Derse karşı korkum azaldı	1	
		Daha planlı oldum	1			
		Olumsuz Tutuma İlişkin Görüşler	2	2	Öğrenmem üzerinde olumsuz etkisi oldu	1
					Herhangi bir değişiklik olmadı	1

“*Olumlu Tutuma İlişkin Görüşler*” alt temasında en çok *derse ilgim arttı, özgüven kazandım, dersi sevmemi sağladı ve ders eğlenceli geldi* kodlamalarına yükleme yapılmıştır.

Öğrencilerin derse ilgilerinin artması ile ilgili görüşleri aşağıda verilmiştir:

“İngilizceye olan ilgim daha da arttı. İngilizceye bakış açımı olumlu yönde etkiledi” [4-K]

“Daha eğlenceli geçtiği için dersler İngilizceye olan ilgim daha da arttı.” [11-K]”

“.... Başka kişilerle beraber çalıştığım için bilmediğim konularda İngilizce bilgim arttı. Dolayısıyla İngilizceye olan ilgim arttı.” [12-E]

“Grup çalışması ile birlikte İngilizce öğrenme merakım daha çok arttı.” [14-E]

“Grup çalışmasıyla, İngilizce dersine olan ilgim daha da arttı.” [18-K]

“İngilizce öğrenmeye çok fazla ilgim olmamasına rağmen grup çalışmasıyla birlikte ilgim çok daha fazla arttı.” [20-E]

Öğrencilerin özgüven kazanmaları ile ilgili görüşleri şu şekildedir:

“İngilizce dersine karşı bir güven kazandım.” [1-E]

“Daha önce benim için imkânsız gibi görünen bir ders artık benim için farklı bir boyut kazandı. Bu dersten önce yani bu çalışmadan önce İngilizce dersi benim için okulun bitmesi için önümde bir engelken bu çalışmadan sonra ise sevilen eğlenceli ve başarabileceğimi anladığım bir hal aldı.” [2-E]

“Önceden İngilizce derslerine korkarak, çekinerek girerdim. Hatta bazen girmek istemez ders bitsin diye gözümü saatten ayırmazdım. Şimdi ise İngilizce dersine korkarak değil yapmam gereken, yapabileceğime inandığım bir ders olduğuna inanarak giriyorum.” [5-K]

“İngilizce dersine karşı kendime güvenim azdı. Ama bu grup çalışması yapıldıktan sonra kendime karşı özgüvenim daha da arttı.” [18-K]

“Arkadaşlarımla birlikte grup çalışması yaparak derse daha özgüvenli geldim bu da başarıyı artırdı.” [25-K]

Öğrencilerin uygulanan işbirlikli öğrenme yönteminin dersi sevmelerini sağladığını belirten ifadeleri şunlardır:

“İngilizceye karşı bir anti sempatim, bir önyargım vardı. Ama grubumuzun koordineli çalışmasıyla, uyumuyla İngilizceye olan zıtlığım kayboldu.” [1-E]

“Bu dersten önce yani bu çalışmadan önce İngilizce dersi benim için okulun bitmesi için önümde bir engelken bu çalışmadan sonra ise sevilen eğlenceli ve başarabileceğimi anladığım bir hal aldı.” [2-E]

“Ben okula başladığım günden beri sevmediğim, sevmediğim tek ders İngilizce dersiydi. Grup çalışması, İngilizce dersine olan bu tutumumu değiştirdi ve İngilizceyi sevmeye başladım.” [16-E]

“Özellikle “quiz” sonuçlarına göre haftanın en iyi grubu belirleniyordu. Bu da benim daha çok çalışmama ve zamanla İngilizce dersini sevmeme ve İngilizce dersinde bir şeyler yapmama yardımcı oluyordu.” [17-E]

“Dersi daha çok sevmemi sağladı.” [19-E]

Öğrencilerin uygulanan işbirlikli öğrenme yöntemi sayesinde dersin daha eğlenceli hale geldiğini belirttikleri düşünceleri şöyledir:

“Bu dersten önce yani bu çalışmadan önce İngilizce dersi benim için okulun bitmesi için önümde bir engelken bu çalışmadan sonra ise sevilen eğlenceli ve başarabileceğimi anladığım bir hal aldı.” [2-E]

“..... ders daha kolay ve eğlenceli olmaya başladı ve sonuç itibarıyla derse olan tutumum olumlu yönde çok değişti.” [9-K]

“Daha eğlenceli geçtiği için dersler İngilizceye olan ilgim daha da arttı.” [11-K]”

“.... ve zamanla İngilizce dersi benim için daha zevkli geçmeye başladı.” [17-E]

Öğrencilerin görüşleri incelendiğinde uygulanan işbirlikli öğrenme çalışmaları sayesinde, daha önceden pek fazla ilgi duymadıklarını belirttikleri İngilizce dersine yönelik ilgilerinde bir artış olduğunu, önceden korkarak, çekinerek geldikleri İngilizce derslerine yönelik kendilerine bir özgüven geldiğini, eskiye oranla dersi daha fazla sevmeye başladıklarını ve dersin bu şekilde daha eğlenceli hale geldiğini ifade ettikleri görülmektedir. Senemoğlu'nun (2002) öğrenme sırasında öğrencinin akranlarıyla etkileşimde bulunmasının ona zevk verdiği, öğrenme-öğretme ortamını öğrenciler için eğlenceli hale getirdiğini belirtmesi ulaşılan bu bulguyu desteklemektedir. Şad (2011) da çalışmasında öğrencilerin yabancı dil kaygısı duymamalarının en önemli nedenlerinden birisinin dersteki etkinliklerin eğlenceli ve zevkli olması olduğunu ve öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun derslerde yapılan zevkli ve eğlenceli etkinlikler sayesinde derse karşı olumlu bir tutum geliştirdiklerini belirlemiştir. Momtaz ve Garner (2010) da çalışmalarında işbirlikli öğrenme yöntemi sayesinde

sınıfta daha rahat ve eğlenceli bir öğrenme ortamı oluştuğu, bu sayede de öğrencilerin kaygılarının azaldığı ve özgüvenlerinin arttığı bulgusuna ulaşmışlardır.

“Olumsuz Tutuma İlişkin Görüşler” alt temasında ise sadece iki kodlama yapılmıştır. Bunlar *öğrenmem üzerinde olumsuz etkisi oldu ve herhangi bir değişikli olmadı* şeklindedir.

İşbirlikli öğrenme çalışmalarının kendi öğrenmesi üzerinde olumsuz etkisi olduğunu belirten öğrencinin görüşü şu şekildedir:

“*Tek başıma yaptığım derse hazırlıklarla kıyaslandığında, grup çalışmalarının öğrenmem üzerinde olumsuz olduğunu düşünüyorum. Her derste olduğu gibi İngilizce dersleri için de bireysel çalışmalarım bana daha çok katkısı olduğunu düşünüyorum.*” [22-K]

İşbirlikli öğrenme çalışmalarının İngilizce öğrenmeye karşı tutumunda herhangi bir değişiklik oluşturmadığını belirten öğrencinin görüşü şöyledir:

“*Yaptığımız çalışmalar İngilizce öğrenmeye yönelik tutumumda herhangi bir değişiklik oluşturmadı. Daha önce de kendi başıma öğrenme çabam yine aynı devam etti.*” [3-K]

Öğrencilerin işbirlikli öğrenme çalışmaları sonucunda İngilizce öğrenmeye yönelik tutumlarının çoğunlukla olumlu yönde olduğu görülmektedir. Bu sonuç Çopur (2011), Arısoy (2011) ve Lin (2010) tarafından yapılan araştırmaların sonuçlarıyla da örtüşmektedir. Çopur (2011) çalışmasında işbirlikli öğrenmenin gerçekleştirildiği deney grubundaki öğrencilerin İngilizce dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiklerine dair bulgular elde etmiştir. Arısoy (2011) da yaptığı çalışmada işbirlikli öğrenme yöntemiyle ders işlendikten sonra öğrencilerin matematik dersine karşı ilgi ve sevgilerinin arttığını, matematik dersinde eğlendiklerini, bir sonraki dersi sabırsızlıkla beklediklerini belirlemiştir. Benzer şekilde Lin’in (2010) çalışmasında İşbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubunda bulunan öğrencilerin % 68,8’inin İngilizce öğrenmeye yönelik ilgilerinin arttığı, Chi (2012) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin büyük çoğunluğunun İşbirlikli öğrenme yöntemi sayesinde İngilizce dersine yönelik ilgi ve motivasyonlarının arttığı bulgularına ulaşılmıştır.

Araştırma bulguları alanyazındaki kuramsal bilgilerle de tutarlılık göstermektedir. İşbirlikli öğrenmenin öğrenilen konuya yönelik olumlu tutum geliştirilmesinde etkili olduğu çeşitli çalışmalarda ifade edilmiştir (Açıkgöz, 1992; Du ve diğerleri, 2011; Ghaith, 2003; Johnson ve diğerleri, 1991; Marr, 1997; Sachs ve diğerleri, 2003; Slavin, 1987; Slavin, 1988; Slavin, 1991; Zhang, 2010).

İngilizce Dersinde İşbirlikli Grup Çalışmalarında Yapılan Etkinliklerin Öğrencilere Kazandırdıklarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere ikinci olarak “*İngilizce derslerinde grupça yaptığımız etkinlikler size neler kazandırdı ?*” sorusu sorulmuştur. İngilizce dersi İşbirlikli Öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenirken yapılan etkinliklerin öğrencilere kazandırdıkları ile ilgili görüşleri “Yapılan Etkinliklerin Kazandırdıkları” ana teması altında yer almıştır. Bu tema içerisinde üç alt temaya yükleme yapılmıştır. Bu temaya ilişkin kodlamalar ve yükleme sayıları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde “*Yapılan Etkinliklerin Kazandırdıkları*” temasına ilişkin ortaya çıkan alt temaların “*Kişilerarası İlişkilerde Değişiklik*”, “*Derse İlişkin Tutum Değişikliği*” ve “*Derse İlişkin Başarı Değişikliği*” olduğu görülmektedir.

“*Kişilerarası İlişkilerde Değişiklik*” alt temasıyla ilgili olarak en çok *grup çalışmasının önemini anladım, arkadaşlık ilişkilerim güçlendi, konuşma konusunda sorunlarım azaldı ve grup içinde sorumluluk almayı öğrendim* kodlamalarına yükleme yapıldığı görülmüştür.

Yapılan işbirlikli grup çalışmaları sayesinde grup çalışmasının önemini anladım şeklinde görüş belirten öğrencilerin ifadelerinden bazıları şunlardır:

“*Grupça yaptığımız etkinlikler bize grupça çalışmayı ve grup çalışmasını anlayabilmeyi sağladı.*” [3-K]

“*..... arkadaşlarımla kaynaşmayı, onlara güvenmeyi ve birlik beraberliğin ortak çalışmanın gücünü ve önemini anlamama yardımcı oldu.*” [7-E]

“*Grup çalışmasının ne kadar önemli olduğu ve arkadaşlık bağlarını geliştirdiğini aynı zamanda anladım*” [8-E]

“*... arkadaşlarımla bir bütün olmayı ve onun eksikliğini kendi eksikliğim gibi algılamamı ve onun da her eksikliğini tamamlamasına yardımcı olmamı öğretti.*” [9-E]

Tablo 3. İşbirlikli Grup Çalışmalarında Yapılan Etkinliklerin Öğrencilere Kazandırdıklarına İlişkin Görüşler

Tema	f	Alt Temalar	f	Öğrenci Görüşleri	f
------	---	-------------	---	-------------------	---

			Grup çalışmasının önemini anladım	6
			Arkadaşlık ilişkilerim güçlendi	5
		Kişilerarası İlişkilerde Değişiklik	Konuşma konusunda sorunlarım azaldı	5
			Grup içinde sorumluluk almayı öğrendim	4
			Öğretmen-öğrenci iletişimini kuvvetlendirdi	1
			Farklı fikirlere karşı hoşgörülü olma	1
			Özgüvenim arttı	5
			Derse katılımım arttı	5
			İngilizceyi sevdirdi	3
Yapılan Etkinliklerin Kazandırdıkları	58	Derse İlişkin Tutum değişikliği	Derse hazırlıklı gelmenin önemini anladım	2
			Derse ilgim arttı	1
			Derste sıkılmamaya başladım	1
			Önyargım ortadan kalktı	1
			Öğrenmenin zevkli bir olgu olduğunu öğrendim	1
			Dersi daha iyi anladım	8
			Ders daha akılda kalıcı oldu	5
	Derse İlişkin Başarı Değişikliği	17	Başarımı artırdı	2
			Kendimi geliştirmemi sağladı	1
			Pratik düşünme becerisi sağladı	1

Yapılan işbirlikli grup çalışmaları sayesinde arkadaşlık ilişkilerim güçlendi şeklinde görüş belirten öğrencilerin ifadeleri aşağıda verilmiştir:

“... Arkadaşlarımla kaynaşmayı, onlara güvenmeyi ve birlik beraberliğin ortak çalışmanın gücünü ve önemini anlamama yardımcı oldu.” [7-E]

“Grup çalışmasının ne kadar önemli olduğu ve arkadaşlık bağlarını geliştirdiğini aynı zamanda... anladım” [8-E]

“Yaptığımız etkinliklerde grup arkadaşlarımla kaynaşmamı, tanımadığım arkadaşlarla daha samimi vakit geçirmemi sağladı.” [13-E]

“Bu etkinlikler arkadaşlarımla kaynaşmamı sağladı.” [19-E]

Yapılan işbirlikli grup çalışmaları sayesinde konuşma konusunda sorunlarının azaldığını belirten öğrencilerin ifadelerinden bazıları şunlardır:

“İngilizce derslerinde konuşma konusunda çekingenliğim vardı. Grup çalışmasında çekinmeden konuşmaya, cümle kurmaya başladım. Çekingenliğim kayboldu, uzun cümle kurmaya başladım.” [4-K]

“Grupça yaptığımız etkinlikler sayesinde konuşma esnasında yaşadığım aksaklıkların çoğunu düzeltme fırsatı kazandım.” [12-E]

Yapılan işbirlikli grup çalışmaları sayesinde grup içinde sorumluluk almayı öğrendiğini belirten öğrencilerin ifadeleri şu şekildedir:

“İnsan tek başına çalışırken, kendi açımdan sadece geçsem gözüyle bakıyor ama grup çalışması sadece kendimizden sorumlu olmadığımızı ve bir takım olduğumuzu, çalışmamız gerektiğini bize aşıladı.” [2-E]

“Grup çalışması bana önce sorumluluk almayı, sadece kendini düşünmeyi değil, sahip olduğum bilgileri arkadaşlarımla paylaşmayı... öğretti.” [5-K]

“Sorumluluklarımızı yerine getirmemiz, farklı fikirlere hoşgörülü olma ve kendimize, fikirlerimize güvenme gibi etkileşimler ortaya çıktı.” [23-K]

Öğrencilerin ifadelerinden işbirlikli grup çalışmaları sayesinde grup çalışmasının öğrenmedeki önemini fark ettikleri, arkadaşlarının eksiklerini kendi eksikleri gibi görmeyi öğrendikleri, arkadaşları ile daha çok kaynaştıkları, birlik ve beraberliğin önemini ve birbirlerine güvenmeyi öğrendikleri, daha önce samimi olmadıkları sınıf arkadaşları ile daha samimi oldukları anlaşılmaktadır. Bunlara ek olarak öğrencilerin ders içinde çekinmeden konuşmaya, kendilerini ifade etmeye başladıkları ve grup içinde sorumluluk bilinci kazandıkları görülmektedir.

“*Derse İlişkin Tutum Değişikliği*” alt temasıyla ilgili olarak en çok *özgüvenim arttı, derse katılımım arttı ve İngilizceyi sevdim* kodlamalarına yükleme yapıldığı görülmüştür.

Yapılan işbirlikli grup çalışmaları sayesinde öğrencilerin özgüvenlerinin arttığına yönelik ifadeleri şunlardır:

“*İngilizce derslerinde konuşma konusunda çekingenliğim vardı. Grup çalışmasında çekinmeden konuşmaya, cümle kurmaya başladım. Çekingenliğim kayboldu, uzun cümle kurmaya başladım.*” [4-K]

“*..... aynı zamanda kendini geliştirme, cesaretlendirme vb. duygular kazandırdığını anladım.*” [8-E]

“*Grubumda benden daha iyi ve daha kötü arkadaşlarım vardı. Bazılarının yapamadığı soruları ben yaptığımda özgüven geliyordu.*” [24-K]

Öğrencilerin derse katılımlarının artmasıyla ilgili ifadeleri şu şekildedir:

“*... diğer gruplarla bir yarış havasının olmasından dolayı derse daha çok katılım sağladık.*” [9-K]

“*Hata yaparım diye derse katılmamalık yapmıyorum. Grup çalışmalarımızda herkese eşit söz hakkı verildi ve bu da derse katılımlarımız artırdı.*” [10-E]

“*Ben sakın ve çekingen bir yapıya sahip olduğum için derse gelir bir köşeye oturur dersin bitmesini bekliyordum ama İngilizce dersi grupça yapıldığı için ben de grubun bir elemanı olduğum için ve mecburiyetten de olsa derse katıldım.*” [16-E]

“*Etkinliklerde yapılan quizler, oyunlar derse daha çok katılmamı sağladı.*” [20-E]

“*Herkes o günkü ders için konusunu biliyordu, o konusuna hazırlanıp geliyordu. Derse benim katılımım arttı ve bir şeyler öğrenmem daha kolaylaştı.*” [21-E]

Yapılan işbirlikli grup çalışmalarının öğrencilere İngilizceyi sevdiğine dair görüşler aşağıdadır:

“*İngilizcedeki grupla yaptığımız etkinlikler bana İngilizceyi daha çok ısındırdı ve sevdim.*” [1-E]

“*Grupça yaptığımız etkinliklerde gerek ben gerekse grup arkadaşlarım benim gözlemlediğim kadarıyla derse daha da istekli olmaya başladık.*” [15-K]

“*Grup çalışmasıyla İngilizce dersini tekrar sevmeye başladım.*” [17-E]

Öğrencilerin kullandıkları ifadeler incelendiğinde öğrencilerin işbirlikli grup çalışmaları sonucunda özgüven kazandıkları, derste hata yapmaktan korkmadan konuşmaya başladıkları ve derse katılımlarının arttığı, etkinlikler sonucunda derse ısındıkları ve dersi sevmeye başladıkları anlaşılmaktadır.

“*Derse İlişkin Başarı Değişikliği*” alt temasında en çok “*dersi daha iyi anladım ve ders daha akılda kalıcı oldu*” kodlamalarına yükleme yapıldığı görülmüştür.

Öğrencilerin dersi daha iyi anladıklarını belirten ifadeleri şunlardır:

“*Grupça çalışma anlayamadığımız veya öğrenemediğimiz konuları beraber öğrenmemizi ve kavramamızı sağladı.*” [3-K]

“*Grupça yaptığımız çalışmalarda ders ve konular daha anlaşılır bir şekilde oldu. Konuları anlamamız daha kolay oldu.*” [14-E]

“*Birbirimizle soru-cevap şeklinde çalışmamız dersi öğrenmeye katkı sağladı.*” [19-E]

“*Herkes o günkü ders için konusunu biliyordu, o konusuna hazırlanıp geliyordu. Derse benim katılımım arttı ve bir şeyler öğrenmem daha kolaylaştı.*” [21-E]

Öğrencilerin dersin daha akılda kalıcı olduğuna ilişkin görüşleri şu şekildedir:

“*Ders olarak oynadığımız oyunlar, yaptığımız etkinlikler bildiğim şeyleri pekiştirmede bilmediklerimi ise daha kolay öğrenmemi ve kalıcı olmasını sağladı.*” [7-E]

“*Yaptığımız çalışmalarda öğrendiklerim daha kalıcı oldu. Çünkü arkadaşlarımla birlikte konuşup, tartışarak yaptığımız için daha faydalı olduğunu düşünüyorum.*” [11-K]

“*Daha önce lise ya da ortaokulda grup çalışmasıyla karşılaşmadığım için hocamız böyle bir şey söylediğinde çok meraklı ve çok istekliydim. Çünkü hep tartışarak öğrenmeden yanaydım. Bilgilerin tartışarak daha akılda kalabileceğini düşünürdüm. Grup çalışması bu düşüncemde haklı olabileceğimi gösterdi.*” [15-K]

“*Dersi grupça işlememiz konular üzerinde daha çok durulmasıyla konular daha kalıcı oluyordu.*” [17-E]

Öğrencilerin görüşleri incelendiğinde; öğrencilerin derse hazırlıklı geldikleri ve grupça çalışırken anlayamadıkları konuları birbirlerine sorabildikleri için dersi daha iyi anladıklarını belirttikleri görülmektedir. Öğrenciler ayrıca, oynanan oyunlarla, yapılan etkinliklerle ve grup içerisindeki tartışmalarla öğrendiklerinin daha akılda kalıcı olduğunu, gruplar arasında rekabet olması, gruplar içinde herkese eşit söz hakkı verilmesi ve hata yapma korkularının azaldığı gibi olumlu ifadelerde bulunmuşlardır.

Öğrencilerin verdikleri cevaplardan elde edilen bulguların Uysal (2010) tarafından yapılan çalışmada elde edilen bulgularla büyük ölçüde örtüştüğü görülmüştür. Uysal'ın çalışmasında öğrencilerin işbirlikli öğrenme yöntemiyle ders işlenmesinden en çok arkadaşlık ilişkileri ve iletişim konusunda faydalandıkları, özgüven, kibarlık, hoşgörü, dayanışma ve yardımlaşma gibi kişilik özellikleri kazandıkları görülmüştür.

Aydın (2009) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin işbirlikli öğrenme yöntemi sayesinde birbirlerini daha iyi tanıdıkları ve arkadaşlarıyla daha iyi anlaşmaya başladıkları şeklindeki görüşleri, Bayat (2004) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin, işbirlikli çalışmanın sorumluluk ve paylaşma bilinci kazandırdığına, özgüven ve rahatlama sağladığına ve bunların yanı sıra birbirlerinin öğrenmelerine katkıda bulunduğuna vurgu yapması, Lin (2010) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin işbirlikli öğrenmenin grup üyeleri arasında etkileşimi, yardımlaşmayı, grup uyumunu, sorumluluk bilincini ve takım başarısı için çaba göstermeyi sağladığını belirtmeleri, Chi (2012) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin işbirlikli öğrenme yöntemi sayesinde başarılarının ve özgüvenlerinin arttığını, kişilerarası ilişkilerinin güçlendiğini belirtmeleri araştırmada ulaşılan bulgularla uyum göstermektedir.

Ayrıca, Arısoy (2011) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin bu yöntemle ders işlenmesinin arkadaşlık ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini, birlikte ders çalışarak paylaşmayı, dayanışmayı, yardımlaşmayı öğrendiklerini, birbirlerini motive ettiklerini, bir bütün haline geldiklerini, daha önce iyi tanımadıkları arkadaşları hakkında çok şey öğrendiklerini belirtmeleri bu bulguları desteklemektedir.

Bu araştırmanın bulgularını destekler şekilde, ilgili alanyazında işbirlikli öğrenmenin başarı, tutum, kalıcılık, transfer, özgüven, hoşgörü, motivasyon, arkadaş ilişkileri, derse katılma ve kaygı gibi birçok bilişsel ve duyuşsal çıktılar üzerinde olumlu etkileri olduğu ortaya konmuştur (Açıkgöz, 1992; Aydın, 2009; Gömleksiz, 1993; Ghaith, 2003; Senemoğlu, 2002).

Daha Önceki İngilizce Dersleri ile İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle Yapılan Dersin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere üçüncü olarak “*Daha önceki İngilizce dersi ile İşbirlikli öğrenme yöntemiyle yaptığımız dersi karşılaştırdığımızda sizce ne gibi farklılıklar var?*” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin daha önceki İngilizce dersleri ile dersin İşbirlikli Öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenmesi arasındaki farklara ilişkin görüşleri “*İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle Ders İşlenmesindeki Farklılıklar*” ana teması altında yer almıştır. Bu tema içerisinde üç alt temaya yükleme yapılmıştır. Bu temaya ilişkin kodlamalar ve yükleme sayıları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde ortaya çıkan alt temaların “*Tutumla İlgili Farklar*”, “*Başarı ile İlgili Farklar*” ve “*Kişilerarası İlişkilerle İlgili Farklar*” olduğu görülmektedir.

“*Tutumla İlgili Farklar*” alt temasında en çok *derse katılımımı artırdı ve derse daha hazırlıklı geldim* kodlamalarına yükleme yapıldığı görülmüştür.

Öğrencilerin derse katılımlarının arttığını belirten ifadelerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“*Daha önceki İngilizce derslerimizde derse katılmak biz öğrencilere kalmıştı. Oysaki grup çalışmalarında dayanışma sonunda derse katılmaktasınız.*” [4-K]

“*Daha önceki İngilizce derslerinde sadece öğretmenimiz gelip dersi anlatırdı, biz öğrenciler pasiftik ya da sadece birkaç arkadaşımız derse katılırdı. İşbirlikli öğrenme yönteminde ise bizler daha aktiflik çünkü her birimizde ayrı bir sorumluluk yükliyüdü.*” [5-K]

“*Önceki derslerimizde derse katılım daha azdı, şimdi ise çok daha fazla katılım var.*” [11-K]

“*Dersi normal işlediğimizde hocalar konuyu anlatır, ardından birkaç örnek çözer ve sınıftaki birkaç arkadaş sorular sorar ve konuyu geçerd. Ancak grup çalışmasıyla sınıftaki herkes aktif olarak derse katılıyordu*” [17-E]

“*Daha önceden derse pek katılmıyordum. Fakat işbirlikli öğrenme yöntemiyle daha çok derslere katıldım.*” [25-K]

Tablo 4. Daha Önceki İngilizce Dersleri ile İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle Yapılan Dersin Karşılaştırılmasına İlişkin Görüşler

Tema	f	Alt Temalar	f	Öğrenci Görüşler	f
	58		28	Derse katılımımı artırdı	14

			Derse daha hazırlıklı geldim	6
			Ders bu şekilde daha eğlenceliydi	3
	Tutumla İlgili Farklar		Yapılan etkinlikler ve zamanın daha iyi değerlendirilmesi	3
			Sınav döneminde stresim daha azdı	1
İşbirlikli Öğrenme Yöntemiyle Ders İşlenmesindeki Farklılıklar			Derse devamım arttı	1
			İzleme testlerinin olması faydalı oldu	5
			Ders daha akılda kalıcı oldu	4
	Başarı ile İlgili Farklar	16	Başarıyı daha olumlu etkiledi	3
			Daha düzenli çalışma ortamı oluştu	2
			Okuduğumu anlamamı sağladı	1
			Bilmediğimiz kelimeleri daha kolay öğrendik	1
	Kişilerarası İlişkilerle İlgili Farklar	13	Grup çalışması bilinci arttı	9
			Arkadaşlarla iletişim daha güçlüydü	4

Öğrencilerin derse daha hazırlıklı geldiklerini belirten ifadelerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

“Normal şartlarda ben derse hazırlanıp giden bir öğrenci değildim. İşbirlikli öğrenme yöntemiyle derslere hazırlanmaya, derse katılmaya özen göstermeye başladım.” [7-E]

“İşbirlikli öğrenmede beni dürtükleyen ve ders öncesi “çalıştın mı ?” sorusunu soran arkadaşların varlığı derse hazırlıklı olmamı sağladı ve başarıyı etkiledi.” [9-K]

“Normalde ben İngilizce dersine önceden hazırlanan bir öğrenci değilim. ... İşbirlikli öğrenme yöntemi sayesinde hazırlıksız gitsem de derse katılabildim. Ben hazırlanmasam da grup arkadaşlarım hazırlıklı geldiler. Bir süre sonra ben de onlara uyum sağlamak zorunda hissettim kendimi ve ben de hazırlandım.” [13-E]

Öğrencilerin ifadelerinden anlaşıldığı üzere işbirlikli grup çalışmalarından önce derse pek fazla katılım göstermeyen öğrenciler uygulanan bu yöntem sayesinde derslere daha aktif olarak katılmışlardır. Bunun sebebinin de grup içinde almış oldukları sorumluluklar olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler gruptaki arkadaşlarına karşı sorumluluklarını yerine getirebilmek için derse gelmeden önce eskiye oranla daha fazla hazırlanmış oldukları görülmektedir. Bu bulgular Açıköz’ün (1992) işbirlikli öğrenmenin öğrencilerin derse katılımını artırdığı ve Slavin’in (1987;1991;2006) işbirlikli öğrenmenin öğrencileri ellerinden gelenin en iyisini yapmaya motive ettiği ve daha fedakâr olmalarını sağladığı şeklindeki ifadeleri ile örtüşmektedir.

“Başarı ile İlgili Farklar” alt temasında en çok *izleme testlerinin olması faydalı oldu ve ders daha akılda kalıcı oldu* kodlamalarına yüklemeye yapıldığı görülmüştür.

Öğrenciler her ünite sonunda yapılan izleme testlerinin faydalı olduğunu şöyle ifade etmişlerdir:

“Haftalık yapılan quizler düzenli çalışmamı gerekli hale getirdi.” [9-K]

“Önceden yeni bir konu öğrendiğimizde bunu ölçmek için hemen bir sınav veya test vs. olmuyordu. Şimdi ise hemen ardından her konuya özel sınav yaptığımız için daha etkili ve faydalı oluyor.” [11-K]

“Grupla yapılan etkinlikler ve ünite sonunda yaptığımız küçük quizler İngilizce dersine olan isteğimi daha da arttırdı ve diğer öğrenme yönteminden çok daha fazla şey kattığımı görmüş oldum.” [15-K]

“..... her hafta yapılan sınavlarda gruplar arasında rekabet ortamı oluşturuldu ve bu durum grupları daha çok hırslandırdı ve çalışmaya yönlendirdi.” [22-K]

Dersin İşbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesinin dersin daha akılda kalıcı olmasını sağladığını belirten öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Daha önceki İngilizce dersi tamamı ile hocaya bağlı bir ders iken İşbirlikli öğrenmede öğrenciye bağlı oluyor. Bu da kişiye bir sorumluluk yüklediğinden tamamı ile öğrenmede ve öğrenilen şeyin akılda kalmasında etkili oluyor.” [7-E]

“Grup ile öğrenilen her şey kalıcı bir şekilde öğrenmemize yardımcı oldu.” [10-E]

“İşbirlikli öğrenme yönteminde grupla öğrenmenin daha kalıcı olduğunu düşündüğüm için derslere devamımın daha fazla olduğunu gördüm.” [15-K]

“Quizler ve alıştırmalar sınavda aklıma geldi ve daha kalıcı oldu.” [20-E]

Öğrencilerin ünite sonlarında düzenli olarak yapılan küçük konu izleme sınavlarının kendileri için faydalı olduğunu, bu sınavların gruplar arasında rekabet ortamı oluşturmasıyla daha düzenli çalıştıklarını, bu sayede de konuların daha çok akıllarında kaldığını belirttikleri görülmektedir. Ulaşılan bu bulguların Arısoy (2011) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin konu sınavı etkinliğinden memnun oldukları, konu sınavına hazırlanırken birlikte çalıştıkları, birbirlerine yardım ettikleri ve arkadaşlık ilişkilerini geliştirdikleri, şampiyon olmak için daha çok çalıştıkları şeklindeki bulgularla örtüştüğü görülmektedir.

“Kişilerarası İlişkilerle İlgili Farklar” alt temasında sadece iki kodlamaya yükleme yapıldığı görülmüştür. Bu kodlamalar *grup çalışması bilinci arttı* ve *arkadaşlarla iletişim daha güçlüydü* şeklindedir.

Dersin İşbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi sayesinde grup çalışması bilincinin arttığını belirten öğrenci görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Sıradan ders yönteminde sadece kendimizden sorumlu iken uyguladığımız yöntemde grup psikolojisini ve sorumluluklar kazandık.” [2-E]

“İngilizce dersini grupça işlememiz ve ödevleri grubumuzla birlikte hazırlamamız grup arkadaşlarımız arasında birbirimizin eksik yönlerini görmemize ve birbirimize bu konuda yardımcı olmamızı sağladı.” [17-E]

“Grup çalışmasında ortak fikirlere yola çıkarak fikir çatışmalarıyla en doğru kararlar ortaya çıktı. Herkes fikrini açıkça söyleyebildi.” [20-E]

“Bireysel çalışmaktan çok grup çalışması yapmak daha faydalı oldu bence. Çünkü hem arkadaş ilişkilerimizi olumlu etkiledi hem de birbirimizle yardımlaşarak konuyu anlamaya yönelik çalışmalarımızı ortak yaptık.” [23-K]

Dersin İşbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesi sayesinde arkadaşlarıyla iletişimin daha güçlü olduğunu belirten öğrencilerin ifadeleri şu şekildedir:

“..... grup ile olan iletişimimiz yalnız başımıza yaptığımız teknikten daha güzeldi.” [1-E]

“Arkadaşlarla iletişimi güçlendiriyor.” [14-E]

“Bireysel çalışmaktan çok grup çalışması yapmak daha faydalı oldu bence. Çünkü hem arkadaş ilişkilerimizi olumlu etkiledi hem de birbirimizle yardımlaşarak konuyu anlamaya yönelik çalışmalarımızı ortak yaptık.” [23-K]

“Arkadaşlarımla olan iletişimim arttı. Aramızda bir bilgi paylaşımı, aktarımı oldu.” [25-K]

Yukarıdaki ifadelerden anlaşıldığı üzere işbirlikli grup çalışmaları sayesinde öğrenciler grup içindeki sorumluluklarının bilincinde olarak birbirleriyle daha fazla yardımlaşmış, arkadaşlarıyla iletişimlerini artmış, konular üzerinde yaptıkları tartışmalarla doğru kararlara ulaşmış ve grup çalışması bilinci kazanmışlardır. Bu bulgu Açıköz'ün (1992) işbirlikli öğrenme gruplarında geçirdikleri yaşantılar sayesinde öğrencilerin grup içinde çalışma becerileri kazanacakları görüşünü destekler niteliktedir.

Öğrencilerin ifadelerinden yola çıkarak ulaşılan bulguların Aydın'ın (2009) çalışmasında öğrencilerin dersin daha eğlenceli hale geldiği, ders çalışma istekliliklerinin arttığı, derse katılımının arttığı, arkadaşlık ilişkilerinin ve yardımlaşma duygularının geliştiği, dersi daha iyi anladıkları ve dersi öğrenmelerinin kolaylaştığı yönündeki görüşleri ile uyumlu olduğu görülmektedir. Chi (2012) tarafından yapılan çalışmada da öğrenciler işbirlikli öğrenme yöntemiyle öğrenmenin dersleri daha eğlenceli hale getirdiğini ifade etmişlerdir.

Arısoy (2011) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin bu yöntemle ders işlenmesinin arkadaşlık ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini, birlikte ders çalışarak paylaşmayı, dayanışmayı, yardımlaşmayı öğrendiklerini, birbirlerini motive ettiklerini, bir bütün haline geldiklerini, daha önce iyi tanımadıkları arkadaşları hakkında çok şey öğrendiklerini belirtmiş olmaları bu çalışmada ulaşılan bulguları desteklemektedir.

Öğrencilerin İngilizce Ders Saati Geldiğinde Hissettiklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere dördüncü olarak “İngilizce ders saati geldiğinde neler hissettiniz ?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin dersin İşbirlikli öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenmesi sürecinde ders saati geldiğinde neler hissettiklerine ilişkin görüşleri “Ders Saati Geldiğinde Hissedilen Duygular” ana teması altında yer almıştır. Bu ana tema altında toplanan kodlamalara yapılan yükleme sayıları Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Ders Saati Geldiğinde Hissettiklerine İlişkin Görüşleri

Tema	F	Öğrenci Görüşleri	F
Ders Saati Geldiğinde	28	Derse istekli geldim	7
		Dersi sabırsızlıkla bekledim	5

Hissedilen	Derse korkmadan girdim	5
Duygular	Heyecan hissettim	3
	Rahat ve huzurlu hissettim	3
	Derse hazırlıklı gelmek zorunda hissettim	3
	Derse daha stresli girdim	1
	Farklı bir şey hissetmedim	1

Tablo 5 incelendiğinde bu tema altında toplam sekiz adet kodlama yapıldığı görülmektedir. En çok kodlama yapılan görüşler *derse istekli geldim*, *dersi sabırsızlıkla bekledim* ve *derse korkmadan girdim* şeklinde sıralanmaktadır.

Derse istekli geldiğini belirten öğrencilerden bazılarının görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Daha önceleri gitmek istemezdim açıkçası ama bu teknik bana ilk önce derse gitmeyi sonra benim de başarabileceğimi hissettirdi. Açıkçası nefret edilen bir boyuttan isteyerek yaptığım bir iş halini aldı.” [2-E]

“Grup çalışmasının etkisiyle hazırlıklı olduğum için derse de daha istekli geldim. Derse olan istek ve ön hazırlıkla ders saatinin çok çabuk dolduğunu fark ettim.” [9-K]

“Daha çok istekli olarak geldim derslere.” [11-K]

“Ders saati geldiğinde derse hazırlanmış bir şekilde geldiğim için daha istekli, arzu ve beklenti içerisine giriyorum.” [14-E]

“Diğer öğrenme yöntemiyle İngilizce ders saati geldiğinde hep ‘off bugün yine İngilizce dersi var’ dediğim zamanlar çok olmuştu. Ama İşbirlikli öğrenme yönteminde böyle bir cümle kurduğumu hatırlamıyorum. Çünkü istekli olarak derse gidiyordum.” [15-K]

Dersi sabırsızlıkla beklediğini belirten öğrencilerden bazılarının görüşleri şunlardır:

“Bu dersin gelmesi için oldukça sabırsızlanıyordum.” [8-E]

“Ders saati geldiğinde grup çalışmaları sayesinde her sefer başka bir çalışma yapmak veya farklı olarak ders işlememiz sayesinde kendimi derse odaklanmamı sağladı. Dolayısı ile her ders saatinde dersin işlenişini veya grup çalışmasında neler yapacağımızı dört gözle bekledim.” [12-E]

“Bu teknikle işlenince zevkli geçeceğini bildiğimiz için İngilizce dersini bekliyorduk. Çünkü öğretmenimiz bizimle ayrı ayrı vakit geçirebiliyordu.” [13-E]

“Ders saatinin bir an önce gelmesini sabırsızlıkla bekliyorum.” [14-E]

“Yaptığımız çalışmanın doğru olup olmadığını kontrol etmek ve diğer grup arkadaşlarımızın çalışmalarını merak ettiğimiz için meraklı bir şekilde derse gittik.” [23-K]

Derse korkmadan geldiğini belirten öğrenciler şu ifadeleri kullanmışlardır:

“Başlarda ders saati geldiğinde kaygılanırdım. Acaba derse katıldığımda doğru yapacak mıyım, öğrendiğim bilgiler doğru mu, grup arkadaşlarımla sorun yaşar mıyım, diye streslenirdim. İki hafta geçtikten sonra grup çalışmasına alışmıştım ve daha rahat hissediyordum.” [5-K]

“Belki de ilk kez derse çekinmeden gidiyordum. Çünkü kişiliğimden dolayı derste yanlış yapmak yahut sorulan bir soru karşısında cevapsız kalmak beni ürkütüyordu. Bu da derse katılmamama sessiz kalmama sebep oluyordu.” [7-E]

“Bu çalışma yapılmadan önce İngilizce dersi geldiğinde korkuyordum. İngilizce dersinin hiç gelmemesini istiyordum. Hocam bana bir şey soracakta, bende yanlış cevap vereceğim diye korkuyordum. Ama bu çalışma yapıldıktan sonra yanlış ta olsa bu dersten korkmamaya başladım.”[18-K]

“Önceden verilen ödevler için hazırlık yapıldığı için dersten korkum olmuyor. Bir grubun içindeyim yalnız değilim.” [24-K]

İfadelerden öğrencilerin dersten önce hazırlanmış oldukları için derse daha istekli ve korkmadan geldikleri, her ders farklı bir etkinlik yapıldığından yapılacak etkinlikleri merak ettikleri ve dersin bu şekilde daha zevkli geçeceğini düşündükleri için dersi sabırsızlıkla bekledikleri anlaşılmaktadır.

Bu bulgular mevcut araştırmaların bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. Örneğin, Aydın (2009) çalışmasında öğrencilerin artık dersi sevmeye başladıkları, dersin eğlenceli geçeceğini düşündükleri ve grup çalışmasından

dolayı rahatladıkları bulgularına ulaşmıştır. Arısoy (2011) tarafından yapılan çalışmada da öğrenciler bir sonraki dersi sabırsızlıkla beklediklerini belirtmişlerdir.

Grup İçinde Çalışmanın Öğrencilerin Derse Katılımlarını Artırıp Artırmadığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere beşinci olarak “*Grup içinde çalışmak derse katılımınızı artırdı mı? Neden?*” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin dersin İşbirlikli öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenmesi sürecinde derse katılımlarının artıp artmadığına ilişkin görüşleri “Derse Katılımın Artıp Artmaması” ana teması altında yer almıştır. Öğrencilerden 23’ü derse katılımlarının arttığını belirtirken, sadece ikisi derse katılımlarının artmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin görüşleri *derse katılımlarının niçin arttığı* veya *niçin artmadığına* ilişkin olarak iki alt tema altında toplanmıştır. Bu temaya ilişkin kodlamalar ve yükleme sayıları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Grup İçinde Çalışmanın Derse Katılımlarını Artırıp Artırmadığına İlişkin Görüşleri

Tema	f	Alt Temalar	f	Öğrenci Görüşleri	f
Derse Katılımın Artıp Artmaması	32	Derse Katılımın Niçin Arttığına İlişkin Görüşler	30	Gruptaki sorumluluklarımız nedeniyle	10
				Grupta ortak karar vermenin rahatlığı nedeniyle	7
				Grup çalışması özgüvenimi artırdığı için	7
				Grup çalışması derse ilgimi artırdığı için	2
				Grup çalışması zevkli olduğu için	2
				Grup çalışması başarıyı artırdığı için	1
				Grup çalışması rekabet hırsımı artırdığı için	1
				Derse Katılımın Niçin Artmadığına İlişkin Görüşler	2
		Normalde de derse katılırdım	1		

“Derse Katılımın Niçin Arttığına İlişkin Görüşler” alt temasında en çok *gruptaki sorumluluklarımız nedeniyle, grupta ortak karar vermenin rahatlığı nedeniyle* ve *grup çalışması özgüvenimi artırdığı için* kodlamalarına yükleme yapıldığı görülmektedir.

Öğrencilerden derse katılımlarının gruptaki sorumlulukları nedeniyle arttığını belirtenlerden bazılarının görüşleri aşağıda verilmiştir:

“*Grup içinde çalışmak derse katılımımı artırdı çünkü sorumluluk sahibi bir insanım. Grubumun diğer gruplardan geri kalmasını istemezdim ve onların bizi geçmesine tahammül edemezdim. O yüzden ilk önce derslere bu düsturla geldim. Sonraları bu bir alışkanlık haline geldi.*” [2-E]

“*... sınıfta iken sadece kendi grubumuza karşı sorumlu değildik, diğer gruplara karşı da sorumluluğumuz vardı.*” [5-K]

“*Grup içinde çalışmak derse katılımımı gözle görülebilecek ölçüde artırdı. Çünkü bir grup oluyorsunuz ve bu gruptaki bireyler size güveniyor. Siz de bu güveni boşa çıkarmama adına verilen görevi üstünüze düşenden fazlasıyla yapmaya çalışıyorsunuz.*” [7-E]

“*Ben grup sözcüsü olduğumdan herkese söz hakkı verme, onların katılımını sağlama zorunluluğum vardı. Çekingem arkadaşlarımın daha aktif olmasını sağlamaya çalıştım.*” [20-E]

Öğrencilerden derse katılımlarının grupta ortak karar vermenin rahatlığı nedeniyle arttığını belirtenlerden bazılarının ifadeleri şunlardır:

“*Grupla birlikte çalışmak derse katılımımı artırdı. Çünkü bir elin nesi var iki elin sesi var oluyordu. Bilmediğimiz bir cevabı grup sayesinde söylememizi sağladı.*” [1-E]

“*Kesinlikle artırdı. Grup çalışmasında dayanışma sonrasında doğru cevaba erişebiliyorduk. Bunun rahatlığı bizde cevabı söyleyip derse katılma isteği uyandırıyor.*” [4-K]

“*Grup içinde çalıştığımız zaman derse katılımım önceki derse katılım oranından fazla oluşunu düşünüyorum. Grup içinde ortak alınan kararlar güvenimi artırdı ve önceki derslerde yalnız cevaplarım “doğru mu acaba?” şüphesini ortadan kaldırdı, arkadaşlarımın yanlışlarını düzeltmeleri ayrıca beni motive etti.*” [9-K]

Öğrencilerden özgüvenlerinin artması nedeniyle derse katılımlarının arttığını belirtenlerden bazılarının ifadeleri şunlardır:

“*Derse katılımım arttı. Daha çok özgüven duygusu geldi. Derse katıldıkça daha başarılı olduğumu gördüm.*” [6-E]

“Derse katılımımı tabii ki de çok artırdı. Kişilik olarak çok utangaç ve heyecanlı bir kişiliğe sahip olduğum için doğru da yapsam, yanlış da yapsam derse katılmaktan pek hoşlanmazdım. Grup çalışması heyecanımı biraz daha yenmeme yardımcı oldu.” [15-K]

“Ben yapım gereği doğru bildiğim şeyleri de söyleyemem. Sakin sedasız dersin bitmesini beklerken, grup arkadaşlarım derse katılıyor, birbiriyle tartışıyor, hocayı çağırıp soru soruyorlar. İster istemez ben de gruptan kalmamak için derse katılıyordum. Bu durum tekrarlanınca o sakın yapım yerini daha girişken, yanlış yapmaktan korkmayan bir hal aldı. Derse daha çok katılmamı sağladı.” [16-E]

“Kesinlikle artırdı. Özgüvenim kendime geldi. Rahatça arkadaşlarımla birlikte bilgilerimizi analiz edip düşüncelerimizi söylüyorduk.” [25-K]

Öğrencilerin ifadelerine göre öğrenciler işbirlikli grup çalışmaları sırasında gruplarına karşı sorumluluk hissetmişler, gruplarını yalnız bırakmamak, grup arkadaşlarının güvenlerini boşa çıkarmamak ve gruplarının diğer gruplardan geri kalmasını önlemek adına derse daha çok katılmışlardır. Bu bulgular Açıköz’ün (1992) işbirlikli öğrenmenin öğrencilerin derse katılımını artırdığı ve Slavin’in (1987;1991;2006) işbirlikli öğrenmenin öğrencileri ellerinden gelenin en iyisini yapmaya motive ettiği ve daha fedakâr olmalarını sağladığı şeklindeki görüşlerini destekler niteliktedir. Bayat (2004) tarafından yapılan çalışmada da işbirlikli öğrenme yöntemiyle ders işlenirken öğrencilerin derse daha çok katıldıklarını belirtmeleri bu bulguyu desteklemektedir.

Öğrenciler ayrıca, grup içerisindeki dayanışma sonrasında doğru cevaba erişebildiklerinden, birbirlerinin yanlışlarını bulup düzelttiklerinden ve ortaya çıkan cevabın grubun ortak cevabı olmasından dolayı derse daha rahatlıkla katıldıklarını belirtmişlerdir. Bunlara ek olarak kişilik olarak utangaç yapıya sahip olan, doğru bildiklerini dahi söylemeye çekinen öğrencilerin de özgüven kazandıkları anlaşılmaktadır.

“Derse Katılımın Niçin Artmadığına İlişkin Görüşler” alt temasında sadece bireysel çalışmalarım daha verimliydi ve normalde de derse katılırdım kodlamalarına yüklemeye yapıldığı görülmektedir.

Bireysel çalışmalarının daha verimli olması nedeniyle İşbirlikli yöntemle ders işlendiğinde derse katılımının olumsuz yönde etkilendiğini belirten öğrencinin görüşü şu şekildedir:

“Derse katılımımı olumsuz yönde etkiledi. Nedeni ise bireysel yaptığım çalışmalar grup çalışmalarından daha verimli geçiyordu. Her derste yaptığım gibi bu derste de bireysel çalışmalarımın konuyu anlamamda ve dersin işlenişine hâkim olup katılımımı daha olumlu etkiliyordu.” [22-K]

Normalde de derse katıldığını belirten öğrenci düşüncesini şöyle ifade etmiştir:

“Ben normalde de derse katıldığım için beni pek etkilemedi. Fakat normalde derse birkaç kişi katılırken bu yöntemde daha fazla kişi katıldığını gördüm.” [11-K]

Öğrencilerin Bireysel Çalışmalarına Kıyasla Grup Çalışmalarında Daha Çok Beğendikleri Şeylere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere altıncı olarak “Bireysel çalışmanıza kıyasla grup çalışmasında daha çok beğendiğiniz neler var?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bireysel çalışmalarına kıyasla dersin İşbirlikli öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenmesi sürecinde yapılan işbirlikli grup çalışmalarında daha çok neleri beğendiklerine ilişkin görüşleri “Grup Çalışmalarında Beğenilenler” ana teması altında yer almıştır. Bu temaya ilişkin kodlamalar ve yüklemeye sayıları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7 incelendiğinde bu tema altında toplam sekiz adet kodlama yapıldığı görülmektedir. En çok kodlama yapılan görüşlerin grup arkadaşlarının öğrenime katkısı ve yapılan etkinlikler olduğu görülmüştür.

Öğrencilerden bireysel çalışmalarına kıyasla İşbirlikli grup çalışmalarında daha çok beğendikleri şeyin grup arkadaşlarının öğrenime katkısı olduğunu belirtenlerin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Genel olarak kendi başıma çalışan bir kişi olarak grup çalışmasının bana tek getirisi anlayamadığım, tam olarak kavrayamadığım ve öğrenemediğim yerleri ve konuları o anda sorabilecek kişiler olmasıydı.” [3-K]

“Kendi başıma çalışırken anlamadığım zamanlar oluyordu. Grup halinde herkes birbirine destek olup yardımda bulunuyorduk.” [6-E]

“Birey kendi başına çalıştığı zaman bilmediği bir şeyle karşılaşınca bunu öğrenmesi zaman alıyor. Fakat grup çalışmasında böyle bir olay ile karşılaşıldığında grup içerisinde illaki bu konu hakkında bilgili kişiler oluyor. Bu sayede birey bilmediği şeyi öğrenmede daha az zaman harcıyor ve ekstra çabalardan kaçınmış oluyor.” [7-E]

“Grup çalışmasında tartışarak bir şeyler öğrendik. Yani kendi doğrumu kabul etmek yerine diğer arkadaşlarımla da fikriyle daha kalıcı oldu öğrendiklerimiz.” [13-E]

“Ben kendi başıma çalıştığımda çalışmaya başladıktan kısa bir süre sonra sıkılıyor ve çalışmayı bırakıyordum. Ve anlamadığım konularda takılıp kalıyor ve yanımda soracak kimse olmadığından öğrenmekte zorlanıyordum. Ancak grup çalışmasıyla anlamadığım yerleri grup arkadaşlarıma sorabiliyordum.” [17-E]

“Anlayamadığım bir yeri konuyu grup içindeki arkadaşlarımla paylaşarak araya hocayı katmadan, dersi bölmeden anlayabiliyordum. Yardım alabilmek güzel.” [24-K]

Tablo 7. Öğrencilerin Bireysel Çalışmalarına Kıyasla Grup Çalışmalarında Daha Çok Beğendikleri Şeylere İlişkin Görüşleri

Tema	f	Öğrenci Görüşleri	f
Grup Çalışmalarında Beğenilenler	50	Grup arkadaşlarının öğrenime katkısı	17
		Yapılan etkinlikler	7
		Daha zevkli olması	4
		Dersin daha akılda kalıcı olması	4
		Konu izleme testleri	4
		Özgüvenimi artırması	3
		Herkesin derse hazırlıklı gelmesi	3
		Herkesin derse katılması	1

Grup çalışmalarında daha çok beğendikleri şeyin derslerde yapılan etkinlikler olduğunu belirten öğrencilerin ifadelerinden bazıları şunlardır:

“Derste oynadığımız öğretici oyunlar konunun aklımda daha da yer etmesine yol açtı. Bu açılardan grup çalışmasını daha çok beğeniyorum.” [5-K]

“Farklı etkinlikler vardı. Özellikle, resim eşleştirmeler, değişik oyunlar, her hafta grup birincisine sertifika verme vb.” [8-E]

“İşbirlikli öğrenme yöntemi daha etkileyiciydi. Birlikte kelime oyunları oynadık, quizler yaptık orada kendimizi görmemiz kolaylaştı. Gruplar arasında yarışmalar yaptık birinci olan gruba hediyeler verildi.” [21-E]

“Grup çalışmalarında beğendiğim yön; bazı derslerde dersin daha eğlenceli ya da daha cazip geldiği yön olarak düşündüğüm ufak etkinliklerdi. Örneğin, küçük kâğıtların kesilip, bunların eşleştirilmesiyle bir cümle oluşturulması.” [22-K]

Öğrenciler grup çalışmalarında en çok grup içindeki arkadaşlarıyla yaptıkları yardımlaşmaları ve anlamadıkları konularda birbirlerine soru sorabilmeyi sevmişlerdir. Ayrıca grupça oynanan kelime oyunları, resim ve cümle eşleştirmeleri gibi çeşitli etkinlikler sayesinde dersin daha eğlenceli ve cazip hale geldiği, konuların bu şekilde daha akılda kalıcı olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgu Wichadee ve Orawiwatnakul’un (2012) işbirlikli dil öğretiminin öğrencilerin grup amacına ulaşmak için birbirlerine yardım etmelerini sağladığı ve yabancı dil öğrenenler için anlamlı olan destekleyici ortamı sunduğu görüşünü destekler niteliktedir.

Bu bulguların mevcut araştırmaların bulgularıyla da tutarlı olduğu görülmektedir. Örneğin, Aydın’ın (2009) çalışmasında öğrenciler işbirlikli öğrenme çalışmalarında en çok beraber ders çalışmak, birbirlerine bilmediklerini öğretmek ve grup çalışması sırasında verilen etkinliklerden hoşlandıklarını belirtmişlerdir. Bayat (2004) tarafından yapılan çalışmada öğrenciler grup arkadaşlarının öğrenime katkısından bahsetmişler ve işbirlikli çalışmayla öğrendiklerinin bireysel çalışarak öğrendiklerinden daha akılda kalıcı olduğunu belirtmişlerdir. Lin (2010) tarafından yapılan çalışmada öğrenciler işbirlikli öğrenme çalışmaları sırasında arkadaşlarıyla etkileşimlerinin arttığını ve birbirlerine yardım etmeleri sayesinde İngilizce öğrenmenin daha kolay hale geldiğini ifade etmişlerdir. Chi (2012) tarafından yapılan çalışmada da öğrenciler işbirlikli öğrenme yöntemiyle yaptıkları çalışmalarda İngilizce öğrenirken kendilerini daha iyi hissettiklerini çünkü bu şekilde çalışırken anlamadıkları konularda grup arkadaşlarından yardım alabildiklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin Grup İçindeki Çalışmalarının İngilizce Konuşurken Kendilerini Daha Rahat Hissetmelerini Sağlayıp Sağlamadığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere yedinci olarak “Grup içinde çalışmak İngilizce konuşurken daha rahat hissetmenizi sağladı mı? Neden?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin dersin işbirlikli öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenmesi sürecinde yapılan işbirlikli grup çalışmalarında İngilizce konuşurken kendilerini daha rahat hissedip hissetmediklerine ilişkin görüşleri “Grup Çalışmalarının İngilizce Konuşurken Rahat Hissetmeyi Sağlama Durumu” ana teması altında yer almıştır. Bu temaya ilişkin kodlamalar ve yükleme sayıları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Grup İçindeki Çalışmalarının İngilizce Konuşurken Kendilerini Daha Rahat Hissetmelerini Sağlayıp Sağlamadığına İlişkin Görüşleri

Tema	f	Alt Temalar	f	Öğrenci Görüşleri	f
Grup Çalışmalarının İngilizce Konuşurken Rahat Hissetmeyi Sağlama Durumu	26	Rahat	18	Grup içindeki dayanışmadan dolayı rahat hissettim	10
		Hissetmemi Sağladı		Herkesin hatalarının olabileceğini gördüğüm için	4
				Özgüvenim ve motivasyonum arttığı için	3
				Derse katılımım konuşma fırsatı sağladı	1
				Zaten rahatça konuşuyordum	3
		Rahat	8	Hangi teknikle olursa olsun rahat hissedemiyorum	2
	Hissetmemi Sağlamadı	Süre yeterli olmadı		1	
		Kendimizi konuşmaya yönelmedik		1	
				Bazı arkadaşların alaycı tavırları yüzünden	1

“Rahat Hissetmemi Sağladı” alt temasında en çok *grup içindeki dayanışmadan dolayı rahat hissettim ve herkesin hatalarının olabileceğini gördüğüm için* kodlamalarına yüklemeye yapıldığı görülmektedir.

Öğrencilerden İngilizce konuşurken grup içindeki dayanışmadan dolayı kendilerini rahat hissettiklerini söyleyenlerin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Grup içinde çalışmak, İngilizce konuşmak benim daha rahat hissetmemi sağladı. Çünkü grubum arkamda idi. Takıldığım yerlerde grubum bana yardım ediyordu.” [1-E]

“Grup içinde herkes İngilizce bilgisini paylaşıyordu. Bu çaba bizlere olumlu şekilde yansıyor. Çünkü herkes birbirini tamamlıyor, yanlışlarını düzeltiyordu. Bu beni çok rahatlatıyordu.” [4-K]

“Evet, grup içinde çalışmak İngilizce konuşmamı kolaylaştırdı ama keşke herkes istediği kişilerle grup kursaydı ve konuşulurken daha rahat hissetmeme yardımcı olurdu. Neden? Hocaya sormaya çekindiğim yerlerde arkadaşlarıma soruyordum anlatıyorlardı. Takıldığımız yerde hocaya soruyorduk. Daha rahat geçiyordu İngilizce dersleri.” [16-E]

“Evet, grup içinde çalışmak İngilizce konuşurken daha rahat hissetmeme yardımcı oldu. Çünkü derse gelmeden önce yaptığım tekrarlar sayesinde ve grup arkadaşlarımla yaptığım paylaşımlar sonucunda hem İngilizce dersine girerken, hem de konuşurken daha rahat olmama yardımcı oldu.” [18-K]

“Evet sağladı. Çünkü bir yanlışım olduğunda hocadan önce arkadaşlarım düzeltiyordu. Eksiklerimi tamamlamama grup içindeki arkadaşlarım yardımcı oluyordu. Bu da beni rahat, güvenli hissettiriyordu. Telaffuzunu bilmediğim kelimeleri grup içinde arkadaşlarıma sorarak öğreniyordum bu da beni daha iyi hissettiriyordu.” [25-K]

Öğrencilerden İngilizce konuşurken herkesin hatalarının olabileceğini gördükleri için kendilerini rahat hissettiklerini söyleyenlerin ifadeleri aşağıda verilmiştir:

“Bir derecede rahatlamamı sağladı. Tek başına çalıştığımda sadece kendi telaffuzumun kötü olduğunu benim dışımda herkesin iyi konuştuğuna, konuşabileceğine inanıyordum. Ama grup içinde çalıştıktan sonra bunun aksinin olduğunu gördüm. Kendi hatalarımın olabildiği gibi arkadaşlarımda da hatalarının olduğunu gördüm. Ve bunların birbirimizi düzelterek ya da konuşa konuşa yok olabileceğine inandım.” [5-K]

“Grup içinde çalışmak İngilizce konuşurken daha rahat hissetmemi sağladı. Yani bir grubun üyesi oluyorsunuz buradaki insanlarla, sürekli bir etkinlik çalışma halindedesiniz, hatalar yapılıyor, yeri geldiğinde gülünç olaylar yaşanıyor, sonuçta doğru bulunuyor...” [7-E]

“Evet, daha rahat hissettirdi. Çünkü grubumuzdaki kişiler de benim gibiydi. Bir süre sonra grup arkadaşlarıma alıştıktan sonra birbirimizle daha rahat iletişim kurduk. Bu sayede aramızda İngilizce konuşurken kendimizi daha rahat hissettik.” [13-E]

“İlk başlarda korkuyordum yanlış yaparım diye. Ama arkadaşlara baktığımda onların da benim gibi olduklarını ve İngilizceyi öğrenmenin konuşmasız olmayacağını düşündüğümünden zamanla derslerde daha aktif olmaya ve derslerde konuşmaya da başladım.” [17-E]

Öğrencilerin genel olarak gruptaki arkadaşlarının desteğini arkalarında hissetmeleri, grup içindeki dayanışma, bilmediklerini birbirlerine sorup öğrenebilme gibi nedenlerin işbirlikli grup çalışmalarında konuşurken kendilerini rahat hissetmelerini sağladığı anlaşılmaktadır. Bunlara ek olarak öğrenciler aslında diğer arkadaşlarının da kendileri gibi olduğunu, onların da hatalarının olabileceğinin farkına varmış ve derslerde daha fazla konuşarak bu

hatalardan kurtulacaklarını anlamışlardır. Alanyazındaki kuramsal bilgilerin bu bulguyu desteklediği görülmüştür. Örneğin Ghaith (2002; 2003) işbirlikli öğrenmenin yabancı dil öğrenenlerin motivasyonlarını ve psikososyal uyumlarını destekleyici, motive edici ve stresi azaltıcı bir sınıf ortamında hedef dilde daha sık ve daha fazla etkileşim sağlamaya imkân tanıdığını, bu yüzden de bilişsel ve dilbilimsel gelişimlerini artırdığını belirtmiştir. Meng (2010) ise işbirlikli öğrenme yöntemi sayesinde konuşma aktivitelerinin daha motive edici olacağını ve öğrencilerin bütün sınıf önünde hata yapmaktan korkmak yerine konuşmaya daha istekli olacaklarını ifade etmiştir.

“Rahat Hissetmemi Sağlamadı” alt temasında en çok yüklemeye yapılan kodlamalar ise *zaten rahatça konuşuyordum ve hangi teknikle olursa olsun rahat hissedemiyorum* şeklindedir.

Öğrencilerden İngilizceyi zaten rahat konuştuklarını ifade edenlerin görüşleri şöyledir:

“Benim için bir fark yaratmadı. Önceki derslerimizde de ben zaten rahatça konuşabiliyordum.”[11-K]

“Hayır, daha rahat hissetmemi sağlamadı. Çünkü genelde rahat hissediyordum.”[19-E]

“Kendi açımdan bakacak olursam İngilizce konuşurken hiçbir sıkıntı çekmemiştim.”[20-E]

Hangi teknikle olursa olsun İngilizce konuşurken kendilerini rahat hissedemediklerini belirten öğrencilerin ifadeleri şunlardır:

“Daha rahat hissetmemi sağlamadı çünkü İngilizce konuşurken rahat hissedemiyordum. İşbirlikli öğrenme ya da normal öğrenme tekniğiyle de olsa İngilizce konuşurken rahat hissetmiyorum.” [3-K]

“İngilizce konuşmamda olumlu-olumsuz bir etkisi olmadı ve rahat hissetmemi de sağlamadı. Çünkü çalışmalar yapılırken gerek sorulan sorular gerek okunan metinler olsun, önceliğimiz tüm bunları Türkçe’ye çevirme düşüncemiz oldu ve bu mantıkla ilerledik... ve ders İngilizce olmasına rağmen İngilizce konuşmaya yöneltmedik kendimizi, bu durum da konuşma üzerinde bir etki sağlamadı.” [22-K]

Bazı öğrenciler zaten İngilizce derslerinde rahatlıkla konuştuklarını bu yüzden herhangi bir farklılık olmadığını belirtirken bazıları ise genelde İngilizce konuşurken rahat hissedemediklerinden hangi teknikle ders işlendiğinin bir önemi olmadığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin İşbirlikli Öğrenme Tekniklerinden ÖTBB ile İşlenen Konuların Daha Fazla Akılda Kalıp Kalmayacağı ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere sekizinci olarak “*Bu teknikle işlenen konuların daha fazla akılda kalabileceğini düşünüyor musunuz? Neden?*” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin dersin İşbirlikli öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlenmesi ile konuların daha fazla akılda kalıp kalmayacağına ilişkin görüşleri “İşlenen Konuların Daha Fazla Akılda Kalma Durumu” ana teması altında yer almıştır. Bu temaya ilişkin kodlamalar ve yüklemeye sayıları Tablo 9’da verilmiştir.

“Daha Fazla Akılda Kalıcıydı” alt temasında en çok *grup içi etkinlikler ve oyunlar hatırlamayı kolaylaştırıyor ve yapılan izleme sınavları sayesinde sık tekrar yaptığım için* kodlamalarına yüklemeye yapıldığı görülmektedir.

Öğrencilerden grup içi etkinlikler ve oyunlar hatırlamayı kolaylaştırıyor şeklinde görüş belirtenlerden bazılarının ifadeleri aşağıda verilmiştir:

“Kesinlikle evet. Hangi etkinlikte, hangi cevap verdiğinizi hatırlıyorsunuz. Hangi arkadaşınızın ne tür cümle kurduğunu unutmuyorsunuz. Herkesten kelime duyuyor, oyunlar oynuyor, eğleniyorsunuz. Bu durumda nasıl unutabilirim ki?” [4-K]

“Bu teknikle işlenen konuların daha fazla akılda kalabileceğini düşünüyorum. Konuyu yeterince açabildiğimiz kadarı ile işliyoruz, derse hazırlanıp geliyoruz, ekstra alıştırmalar, örnekler çözüyoruz, oyunlar oynuyoruz, quizler oluyoruz. Yani kısaca akılda kalması için gerektiğinden fazla şey yapıyoruz ve bunlar da kesinlikle işe yarıyor.” [7-E]

“Evet düşünüyorum. Çünkü arkadaş grubumda öğrendiğim şeyler daha çok aklımda kalıyor. Ayrıca etkinlikler veya oyunlarla yaptığımız dersler daha çok aklımda kalıyor.”[11-K]

“Bir ders etkinliklerle, oyunlarla, şarkularla yapılıyorsa daha katılımlı ve akılda kalıcı olur. Hele ki İngilizce dersleri hep böyle işlenmiştir ve bence biz de artık bu şekilde işlemeliyiz.” [13-E]

“... gerek sınav sırasında gerekse İngilizceyle ilgili herhangi bir çalışma ya da etkinlik yapıldığı zaman ilk olarak aklıma grupta yaptığımız çalışma geldiği için doğru olanına karar vermek çok da kolay oluyordu.” [15-K]

“Evet düşünüyorum. Çünkü dersler akıcı ve dolu dolu geçtiğinden konular daha fazla akılda kaldı. Grup içinde yapılan çalışmalar, kelime, cümle tamamlama, yapılan ödevler, quizler çok fazla verimli oldu.” [25-K]

Öğrencilerden yapılan izleme sınavları sayesinde sık tekrar yaptığım için hatırlamam kolay oldu şeklinde görüş belirtenlerin bazıının ifadeleri şu şekildedir:

“... quizler olduğu için aksatmadan düzenli bir şekilde tekrar yapardım ve sürekli bilgilerimi pekiştirdiğim için de konuların daha fazla kalıcı olduğunu gördüm.” [5-K]

“Evet, kaldı zaten. Konu izleme testleri, sınavlar gerek oynadığımız oyunlar kelimelerin, konunun aklımda kalmasını sağladı. Konuya bakılıp gelinmesi, ders öğretmenin her şeyi tekrar etmesi ve yapılan sınavlar tam bir şekilde anlamamıza yardımcı oldu.” [10-E]

“Evet, çünkü her ünitenin sonunda takip sınavları yapıyordu ve ben de periyodik olarak derse çalışıyordum. Bu da daha iyi anlamamı ve daha kalıcı olmasını sağlıyordu.” [16-E]

“... ve her konunun sonunda yapılan quizlerle konuyu daha da pekiştiriyordu. O quizlerden sonra konuyla ilgili eksiklerimizi görüyor ve hocamızla birlikte bunu gidermeye çalışıyorduk.” [17-E]

Tablo 9. Öğrencilerin ÖTBB Tekniği ile İşlenen Konuların Daha Fazla Akılda Kalıp Kalmayacağına İlişkin Görüşleri

Tema	f	Alt Temalar	f	Öğrenci Görüşleri	f	
İşlenen Konuların Daha Fazla Akılda Kalma Durumu	39	Daha fazla akılda kalıcıydı	36	Grup içi etkinlikler ve oyunlar hatırlamayı kolaylaştırıyor	14	
				Yapılan izleme sınavları sayesinde sık tekrar yaptığım için	8	
				Zevkle ve isteyerek yapıldığı için	6	
		Daha fazla akılda kalıcı değildi	3	3	Gruba karşı sorumluluklarım düzenli çalışmamı sağladığı için	5
					Farklı materyaller ve örnekler kullanıldığı için	3
					Bireysel çalışmalarım olmasa aklımda kalmazdı	2
				Dikkatimi toparlayamadım ve dersten uzaklaştım	1	

Öğrencilerin derste grupça yapılan çeşitli etkinlikler sayesinde konuları daha iyi anladıklarını, derslerin daha verimli geçtiğini ve bu şekilde konuların daha akılda kalıcı olduğunu belirttikleri görülmektedir. Bu bulgu işbirlikli öğrenen öğrencilerin daha yüksek seviyede düşünme becerilerine sahip oldukları ve bilgiyi daha iyi akılda tutabildikleri şeklindeki görüşü desteklemektedir (Marr, 1997). Öğrenciler ayrıca, her ünite sonunda yapılan konu izleme testleri sayesinde düzenli olarak ders çalışmak zorunda kaldıklarını bu sayede de konuların daha akılda kalıcı olduğunu ifade etmişlerdir. Arısoy (2011) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin işbirlikli çalıştıklarında konuların daha akılda kalıcı olduğu şeklindeki ifadeleri de bu bulguyu desteklemektedir.

“Daha Fazla Akılda Kalıcı Değildi” alt temasında *bireysel çalışmalarım olmasa aklımda kalmazdı ve dikkatimi toparlayamadım ve dersten uzaklaştım* kodlamalarına yükleme yapılmıştır.

Bu görüşleri belirten öğrencilerin ifadeleri aşağıdadır:

“Bu teknik konunun işleyişinde ve akılda kalabilirlik olarak bende pek fazla bir fark yaratmadı. Konu işlendikten sonra kendi çalışmalarım olmasa daha öncekilerde olduğu gibi yine unutturdum” [3-K]

“Bireysel olan her çalışmanın bana katkısının daha fazla olduğunu düşünüyorum. Bu teknikle işlenen dersler dikkatimi toparlayamama durumu ve dersten uzaklaşmama sebep oldu.” [22-K]

İfadelerden anlaşılacağı üzere İşbirlikli grup çalışmalarından memnun olmayan, derse bireysel olarak çalıştıkları zaman konuların daha çok akıllarında kaldığını belirten öğrenciler de bulunmaktadır.

Öğrencilerin İşbirlikli Öğrenme Tekniklerinden ÖTBB ile Ders İşlemeye Devam Etmek İsteyip İstemediklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilere dokuzuncu olarak “Bu teknikle ders işlemeye devam etmek ister misiniz? Neden?” sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin dersi İşbirlikli öğrenme tekniklerinden ÖTBB tekniği ile işlemeye devam etmek isteyip istemediklerine ilişkin görüşleri “Bu Teknikle Ders İşlemeye Devam Etmeyi İsteyip İstememe Durumu” ana teması altında yer almıştır. Bu temaya ilişkin kodlamalar ve yükleme sayıları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin ÖTBB Tekniği ile Ders İşlemeye Devam Etmek İsteyip İstemediklerine İlişkin Görüşleri

Tema	f	Alt Temalar	f	Öğrenci Görüşleri	f
	63	İsterim	59	Konular daha akılda kalıcı olduğu için	9

Bu Teknikle	İlgimi ve motivasyonumu artırdığı için	7
Ders	Derse hazırlıklı geldiğimiz için	7
İşlemeye	Derslere katılımımı sağladığı için	7
Devam	Ders daha zevkli geçtiği için	6
Etmeyi	Düzenli ders çalışmaya zorladığı için	5
İsteyip	Başarılı olmamda etkili olduğu için	5
İstememe	Bu şekilde öğrenmek daha kolay olduğu için	4
Durumu	Özgüven kazandığım için	3
	Ders daha verimli olduğu için	2
	Yeni arkadaşlıklar kurmamı sağladığı için	2
	Ders çalışmanın güzel bir şey olduğunu gösterdiği için	1
	Kendimi daha rahat ifade edebildiğim için	1
	Bireysel çalıştığımda dersi daha iyi öğrendiğim için	2
İstemem	4 Tanımadığım kişilerle aynı grupta olmak bende stres yarattığı için	1
	İzleme testleri bende stres yarattığı için	1

“İsterim” alt temasında en çok konular daha akılda kalıcı olduğu için, ilgimi ve motivasyonumu artırdığı için, derse hazırlıklı geldiğimiz için ve derslere katılımımı sağladığı için kodlamalarına yükleme yapıldığı görülmektedir.

Konuların bu teknikle işlenmesinin akılda kalıcılığı sağladığını belirten ve bu yüzden bu teknikle ders işlemeye devam etmek isteyen öğrencilerin ifadelerinden bazıları şunlardır:

“Bu teknikle ders işlemeye devam etmek isterim. Çünkü ders daha zevkli geçiyor. İşlediğimiz konular, işlemler, kelimeler vs. yaptığımız bütün çalışmalar, teknikler akıldan çıkması zor oluyor.” [1-E]

“Evet isterim. Çünkü derse katılım daha fazla oluyor. Daha eğlenceli geçiyor dersler ve konular daha akılda kalıcı oluyor.” [11-K]

“Çok daha fazla akılda kalıcı ve öğrenmenin daha kolay olduğu bir çalışma yöntemi bence.” [15-K]

“Kesinlikle isterim. Çünkü benim açımdan çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Böylelikle sınavlara hazırlanmam daha kolay oluyordu. Grup çalışması yaptığımız konular daha kalıcı oluyordu.” [17-E]

“Evet, devam etmek isterim. Çünkü bu teknikle bilgi seviyemin arttığını düşünüyorum. Kendime karşı özgüvenimi getirdi. Derslerime zamanında çalışmaya yardımcı oldu. Konuların daha kalıcı olmasını sağladı.” [18-K]

Konuların bu teknikle işlenmesi ilgi ve motivasyonlarını artırdığı için bu teknikle ders işlemeye devam etmek isteyen öğrencilerin ifadelerinden bazıları şunlardır:

“İngilizce dersine olan ilgim, alakam, motivasyonum artıyor. Bu yüzden tekrardan böyle bir çalışmanın olmasını ipte çekiyorum ve dört gözle bekliyorum.” [1-E]

“Bu teknikle ders işlemeye devam etmek isterdim. Çünkü kişiyi motive etme, cesaretlendirme, tatlı rekabet, hırs vb. duygular olunca insan daha çok çalışmak istiyor, bu da kişinin başarısını olumlu etkiliyor.” [8-E]

“Bu dersin daha anlaşılır ve kolay öğrenilmesini sağladığı için ve dersi öğrenmeye teşvik ettiği için bu teknikle ders işlemeye devam etmek isterim.” [14-E]

“Kesinlikle isterim. Çünkü derse olan ilgim arttı, arkadaşlarımla olan bilgi aktarımım kuvvetlendi.” [25-K]

Derslere daha hazırlıklı geldikleri için bu teknikle ders işlemeye devam etmek isteyen öğrencilerin ifadelerinden bazıları şunlardır:

“Elbette isterim. Derste eğlenip daha çok öğrenmek varken, daha önceki İngilizce derslerine tercih ederim. Derse hazırlıklı geliyorsunuz, sınıfta hiç konuşmadığınız insanlarla derste birlikte oyun oynuyorsunuz.” [4-K]

“Bence işbirlikli ders çalışma tekniği, içimizde ders çalışma niyeti olmasa bile derse geldiğimiz zaman diğer gruplara hatta grup arkadaşlarına mahcup olmayı hiçbirimiz istemeyip ve bu durumda kalmamak için ister istemez ders çalışmamızı sağlıyordu.” [5-K]

“Kesinlikle isterim. Normalde kendi başıma çok çalışan bir öğrenci değilimdir. Bu teknik herşeyden önce beni ders çalışmaya teşvik etti. Açıkçası söylemek gerekirse bu benim hoşuma gitti.” [7-E]

“Bu teknikle ders işlemeye devam etmek isterim. Diğer türlü zorunlu olmadıkça derse hazırlıklı gitmiyorum, o zaman ders bana birşeyler katmıyor...” [21-E]

Derslere katılımlarını sağladığı için bu teknikle ders işlemeye devam etmek isteyen öğrencilerin ifadelerinden bazıları şunlardır:

“... Bunun dışında sürekli derste aktif olmak, her hafta yapılan quizlerde başarılı olmak için de çalışmamı sağladı. Bu tekniği isterim bana çok faydalı olduğunu gördüm.” [5-K]

“Evet ders işlemek isterim. Daha çok derse katılacağımdan emin olduğum için, normal İngilizce dersinde pek aktif biri değilimdir.” [10-E]

“Evet isterim. Çünkü derse katılım daha fazla oluyor. Daha eğlenceli geçiyor dersler ve konular daha akılda kalıcı oluyor.” [11-K]

“Çok isterim. Çünkü derse katılmayı çok sevdim.” [13-E]

Öğrenciler işbirlikli öğrenme tekniklerinden ÖTBB ile işlenen derslerin çok daha akılda kalıcı olduğunu, derse karşı ilgilerinin arttığını, bu teknik sayesinde derse hazırlıklı gelmek zorunda hissettiklerini ve daha çok derse katıldıklarını bu yüzden de bu teknikle ders işlemeye devam etmek istediklerini belirtmişlerdir. Araştırmada elde edilen bu bulgu Arısoy (2011), Lin (2010) ve Pala (1995) tarafından ulaşılan bulguları desteklemektedir. Arısoy’un (2011) çalışmasında bir öğrenci dışında bütün öğrencilerin ÖTBB tekniği ile ders işlemeye devam etmek istedikleri görülmüştür. Lin’in (2010) çalışmasında kendilerine sorulan açık uçlu soruya verdikleri cevapta öğrencilerin % 91’inin İngilizce derslerini İşbirlikli öğrenme yöntemiyle işlemeye devam etmek istedikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Pala’nın (1995) çalışmasında da öğrenciler işbirlikli öğrenme yönteminin daha sonraki İngilizce derslerinde ve diğer derslerde uygulanmasını istediklerini belirtmişlerdir.

“İstemem” alt temasında bireysel çalıştığımda derisi daha iyi öğrendiğim için, tanımadığım kişilerle aynı grupta olmak bende stres yarattığı için ve izleme testleri bende stres yarattığı için kodlamalarına yüklemeye yapıldığı görülmektedir.

Bireysel çalıştıklarında derisi daha iyi öğrendiklerini belirten öğrencilerin görüşleri şöyledir:

“..... bireysel çalıştığımda da eksik kalan yerleri tamamlayabilirim.” [3-K]

“Bu teknikle ders işlemeye devam etmek istemem. Bireysel yaptığım çalışmalarımda derse ve konuya daha fazla hakim olabildiğimi düşünüyorum. Grup çalışmalarında konulara kendimi tam olarak hakim hissetmiyorum.” [22-K]

Tanımadığı kişilerle aynı grupta olmanın ve izleme sınavlarının kendisinde strese sebep olduğunu belirten öğrencinin görüşü şu şekildedir:

“Bu teknikle yapılan derslerde tanımadığım kişilerle aynı gruptan olmak ve rahat ders dinleyememek ve her hafta olunan sınavlar benim öğrenimimi olumsuz etkiledi. Bende artan bir stres oluştu” [3-K]

Bazı öğrenciler bireysel olarak çalıştıklarında daha iyi öğrendiklerini, işbirlikli grup çalışmaları sırasında tanımadıkları kişilerle aynı grupta olmaktan ve her hafta yapılan sınavlardan dolayı strese girdiklerini belirtmişlerdir.

SONUÇ

Araştırma sonucunda, öğrencilerin verdikleri yanıtlardan İngilizce öğrenmeye ilişkin genel olarak olumlu tutuma sahip oldukları ve İşbirlikli grup çalışmalarında yapılan etkinliklerin öğrencilerin derse yönelik tutumları, akademik başarıları ve kişilerarası ilişkileri üzerinde olumlu etkilerinin olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, daha önceki İngilizce dersleri ile karşılaştırıldığında İşbirlikli öğrenme yöntemiyle yapılan derslerin öğrencilerin derse yönelik tutum ve akademik başarıları ile kişilerarası ilişkilerine etkileri bakımından olumlu farklılıklar oluşturduğu tespit edilmiştir.

Öğrenciler İngilizce ders saati geldiğinde genel olarak olumlu duygular hissettiklerini ve işbirlikli öğrenme grupları içinde çalışırken genel olarak derse katılımlarının arttığını belirtmişlerdir. Öğrenciler ayrıca, bireysel çalışmaya kıyasla işbirlikli grup çalışmalarında daha çok beğendikleri şeylerin grup arkadaşlarının öğrenime katkısı, yapılan etkinlikler, dersin daha zevkli olması, dersin daha akılda kalıcı olması, konu izleme testleri, özgüvenlerinin artması, herkesin derse hazırlıklı gelmesi ve herkesin derse katılması olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğrenciler, işbirlikli grup çalışmaları sayesinde İngilizce konuşurken genellikle kendilerini rahat hissettiklerini, bu teknik sayesinde konuların daha fazla akılda kalıcı olduğunu ve bu teknikle ders işlemeye devam etmek istediklerini de ifade etmişlerdir.

KAYNAKÇA

- Açıkgoz, K.Ü. (1992). *İşbirliği öğrenme teknikleri*. Malatya: Uğurel Matbaası.
- Arısoy, B. (2011). *İşbirlikli öğrenme yönteminin ÖTBB ve TOT tekniklerinin 6. sınıf öğrencilerinin matematik dersi "istatistik ve olasılık" konusunda akademik başarı, kalıcılık ve sosyal beceri düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Arslan, M. M. ve Eraslan, L. (2003). Yeni eğitim paradigması ve Türk eğitim sisteminde dönüşüm gerekliliği. *Milli Eğitim Dergisi*, 160. Web: <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/160/arslan-eraslan.htm> (02/03/2014).
- Aydın, F. (2009). *İşbirlikli öğrenme yönteminin 10. sınıf coğrafya dersinde başarıya, tutuma ve motivasyona etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bayat, Ö. (2004). *The effects of cooperative learning activities on student attitudes towards English reading courses and cooperative learning*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi İktisadi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Chi, C.Y. (2012). *The relationship between language learning strategy use and learning motivation in cooperative English learning groups*. Unpublished Master's Thesis, Chaoyang University of Technology, Taiwan.
- Çelebi, M.D. (2006). Türkiye'de anadili eğitimi ve yabancı dil öğretimi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 285-307.
- Çelik, S. Aytın, K. ve Bayram, E. (2013). Implementing cooperative learning in the language classroom: opinions of Turkish teachers of English. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 70, 1852-1859
- Çopur, G. (2011). *İngilizce hazırlık sınıflarında işbirliğine dayalı öğrenmenin öğrencilerin dört dil becerisine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, Ö. (1999). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. (2.basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Doymuş, K., Şimşek, Ü. ve Bayrakçeken, S. (2004). İşbirlikçi öğrenme yönteminin fen bilgisi dersinde akademik başarı ve tutuma etkisi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 1(2), 103-115.
- Du, J., Yu, C. and Olinzock, A.A. (2011). Enhancing collaborative learning: impact of question prompts design for online discussion. *Delta Pi Epsilon Journal*, 53(1), 28-41.
- Duman, B. (2007). *Neden beyin temelli öğrenme?* Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ekinci, N. (2010). İşbirliğine dayalı öğrenme. Ö. Demirel (Editör). *Eğitimde Yeni Yönelimler*. Geliştirilmiş Dördüncü Baskı. Ankara. Pegem Akademi, ss. 93-109.
- Ergün, M. (1996). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Ghaith, G. (2003). Effects of the learning together model of cooperative learning on English as a foreign language reading achievement, academic self-esteem, and feelings of school alienation. *Bilingual Research Journal: The Journal of the National Association for Bilingual Education*, 27(3), 451-474.
- Ghaith, G.M. (2002). The relationship between cooperative learning, perception of social support, and academic achievement. *System*, 30, 263-273.
- Gömlüksiz, M. (1993). *Kubaşık öğrenme yöntemi ile geleneksel yöntemin demokratik tutumlar ve erişime etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Gömlüksiz, M. N. ve Elaldi, Ş. (2011). Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretimi. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 443-454.
- Güngör, A. ve Açıkgoz, K.Ü. (2006). İşbirlikli öğrenme yönteminin okuduğunu anlama stratejilerinin kullanımı ve okumaya yönelik tutum üzerindeki etkileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 48, 481-502.
- Hamurlu, M. K. ve Murat, M. (2007, 5-7 Eylül). Çoklu zekâ kuramına göre geliştirilen eğitim durumlarının yabancı dil ağırlıklı lise 9. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersindeki başarılarına ve derse ilişkin tutumlarına etkisi. E. Erginer (Editör). *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler Kitabı*, 1. Cilt, ss. 449-457.
- Johnson, D.W., Johnson, R.T. and Smith, K.A. (1991). Cooperative learning: Increasing college faculty instructional productivity. *ASHE-ERIC Higher Education Report*, No.4. Web: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED343465.pdf> (22/08/2013).

- Johnson, D.W., Johnson, R.T. and Stanne, M.B. (2000). Cooperative learning methods: A meta-analysis. Minneapolis, MN: University of Minnesota. Web:<http://www.tablelearning.com/uploads/File/EXHIBIT-B.pdf> (22/8/2013)
- Johnson, R.T. and Johnson, D.W. (1994). An overview of cooperative learning Originally published in: J. Thousand, A. Villa and A. Nevin (Eds), *Creativity and Collaborative Learning*; Brookes Press, Baltimore. Web: http://teachers.henrico.k12.va.us/staffdev/mcdonald_j/downloads/21st/comm/BenefitsOfCL/OverViewOfCoopLrng_Benefits.html (25/08/2013).
- Lin, H.T. (2010). *The effects of cooperative learning on junior high school students' English learning achievement and attitudes*. Unpublished Master's Thesis, Leader University, Taiwan.
- Marr, M.B. (1997). Cooperative learning: A brief review. *Reading & Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties*. 13(1), 7-20. Web: http://dx.doi.org/10.1080/1057356970130102_27/07/2013.
- Meng, J. (2010). Cooperative learning method in the practice of English reading and speaking. *Journal of Language Teaching and Research*, 1(5), 701-703.
- Merter, F., Kartal, Ş. ve Çağlar, İ. (2012). Ortaöğretim İngilizce dersi yeni öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 43-58.
- Momtaz, E. and Garner, M. (2010). Does collaborative learning improve EFL students' reading comprehension? *Journal of Linguistics and Language Teaching*, 1(1), 15-36.
- Pala, A. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin yabancı dil öğretimindeki etkililiği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Sachs, G.T., Candlin, C.N., Rose, K.R. and Shum, S. (2003). Developing cooperative learning in the EFL/ESL secondary classroom. *Regional Language Centre Journal*. 34 (3), 338-369. Web: <http://oro.open.ac.uk/347/1/1000209.pdf> (24/08/2013).
- Senemoğlu, N. (2002). *Gelişim, öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Slavin, R.E. (1980). Cooperative learning. *Review of Educational Research*. 50(2), 315-342.
- Slavin, R.E. (1987). Cooperative learning and the cooperative school. *Educational Leadership*, 45(3), 7-13.
- Slavin, R.E. (1988). Cooperative learning and student achievement. *Educational Leadership*, 46(2), 31-33.
- Slavin, R.E. (1989). Research on cooperative learning: Consensus and controversy. *Educational Leadership*. 47 (4), 52-54. Web: www.ascd.org/ASCD/..el-198912-slavin3.pdf (Alıntı tarihi 22/07/2013).
- Slavin, R.E. (1991). Synthesis of research on cooperative learning. *Educational Leadership*. 48(5), 71-82.
- Slavin, R.E. (2006). *Educational psychology theory and practice*. (Eighth Edition). Boston: Pearson Education, Inc.
- Şad, S. N. (2011). *İlköğretim birinci kademe İngilizce öğretim programının çocuklara yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedeflerini gerçekleştirme düzeyi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Şentürk, Ü. (2008). Enformasyon toplumunda eğitimin yeri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 487-506.
- Uysal, G. (2010). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinde işbirlikli öğrenmenin erişiyeye, problem çözme becerilerine, öğrenme stillerine etkisi ve öğrenci görüşleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Wichadee, S. and Orawiwatnakul, W. (2012). Cooperative language learning: Increasing opportunities for learning in teams. *Journal of College Teaching & Learning*, 9(2), 93-100.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (Genişletilmiş 9. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, V. (1999). İşbirlikli öğrenme ile geleneksel öğrenme grupları arasındaki farklar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16-17, 155-163.
- Zhang, Y. (2010). Cooperative language learning and foreign language learning and teaching. *Journal of Language Teaching and Research*. 1(1), 81-83.